

Teodoras Blinstrašas
7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIV Gruodis - December 6, 1979 Nr. 48

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

IRANO PAMOKA

Verčia perkainuoti įvairias laisves

Vytautas Meškauskas

Įvykiai Irane, kaip pastebėjome pereiname Dirvos Nr., yra naujas šio krašto sistemos bandymas. Iš tikro, ar galima įsivaizduoti, kad kažkas panašaus atsistiktų su sovietų ambasada? Tokį klausimą pastatė ir vienas respublikonų kandidatų į prezidentus, John Connally televizijos Issues and Answers programoje. Tai buvo tik retoriškas klausimas, į kurį nebuvo gautas atsakymas. Jis buvo aiškus ir be žodžių. Niekam neateina į galvą užpulti sovietų ambasadą, nes sovietai į tai arba labai griežtai reaguotų, ar tą įvykį apeitų ty, lomis, jei to reikalautų jų interesai. Zuvusius jie tyliai nurašytų tėvynės labui.

Dėl savo sistemos Jungtinės Amerikos Valstybės taip pasielgti negali. Pagrindinis masių informacijos šaltinis čia yra televizija. Ir ką joje matėme per tris ambasados užėmimo savaites? O gi tai, kad šachas Irane yra taip nekenčiamas, jog jo negražinus nebūs galima susikalbėti! Ekranuose matome milžiniškas žmonių minias, reikalaujančias mirties šachui ir ... Carteriui.

Zinoma, kritiškas žiūrovas galėtų atsiminti, kad masinės demonstracijos yra totalinių režimų specialybė. O be to, jei kas aiškina, kad susirinko milijonas žmonių, tai dar nereiškia teisybės. Pvz. Chicago laikraščiai rašė, kad popiežiaus mišiose parke dalyvavo milijonas žmonių. Iš tikro, jei minią dalimis nufotografuojama ir padidinama taip, kad galima būtų suskaičiuoti žmonių galvas, paprastai turi gerokai nusivilti. Laikantis to metodo gali prieiti išvados, kad parke tuo laiku buvo ne daugiau 80,000. Daug, bet vis dėlto ne milijonas. Bet kas televiziją stebi kritiškai? Dauguma, jei grąsoma kumštini per ekraną, tai priima už tik-

rą pinigą. Prie to prisideda visi sokie komentatoriai, pradėję aiškinti, kad amerikiečiai be reikalo rėmė šachą, jį pastatė valdžion, o dabar leido jam gydytis New Yorke. Atsirado net kongreso atstovas (Hansen resp. iš Idaho) kuris iš Teherano televizijos ekrane rodė kažkokį lapą, gautą iš ambasados grobikų, įrodantį, kad ambasada buvo susirūpinusi šacho priėmimu į ligoninę. Atstovas žada reikalauti kongreso tyrinėjimo ...

Visa tai nukreipia plačios visuomenės dėmesį nuo pagrindinio dalyko. Ambasados grobikai - spontaniškai ar valdžios pavedimu - sulaužė per tūkstančius metų nusistovėjusį principą, kad diplomatai yra neliečiami. Jei jie negerai elgiasi, galima juos paskelbti 'persona non grata' ir reikalauti jų atšaukimo.

Vieton to, kad klausimą taip pastačius, Amerikos media - ypač televizija - įsijungė prieš tarnybą, kad įrodžius, kad ambasados užėmimas buvo tik simptomas gilesnės priežasties. Koks paradoksas! Trys televizijos tinklai, kurie taip smarkiai priešinasi cenzūrai ir dirigavimui, kad net atsisakė parduoti dalį savo 'prime time' prezidentui jo kandidatūros antram terminui išstatymo paskelbimui, visai dovanai per tą 'prime' laiką rodo vaizdus iš trijų amerikiečių moterų spaudos konferencijos Teherane. Konferencijos, kuri buvo sušaukta Irano 'Tautinio Vadovavimo', suprask - propagandos ministerijos, visai aiškiu tikslu. Atrodo, kad jei Amerikos media nesileistų taip Teherano valdančios kikos manipuliuojama - įkaitai jau seniai ... būtų paleisti.

Problema nėra nauja. Kai prieš keletą metų kilo diskusijos dėl kai kurių laikraštinių kūrų valstybės paslapčių išdavimo (Nukelta į 2 psl.)

Popiežius Jonas Paulius II, lankydamasis Amerikoje, Apaštališkoje delegacijos būstinėje Washington, š. m. spalio 6 d. diplomatinių misijų šefams suruoštame priėmime, ypatingą dėmesį skyrė Lietuvos atstovui dr. Stasiui A. Bačkiui, kurį paėmęs už rankos ir pasivedęs į šalį pasakė: "Aš kasdieną meldžiuos už Lietuvą. Ji man taip yra brangi ir aš negaliu nesimelsti už ją." Nuotraukoje iš kairės: popiežius Jonas Paulius II, Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis ir Ona Bačkienė ir jų sūnus prelatas Audrys J. Bačkis, Vatikane bažnyčios viešųjų reikalų tarybos pasekretorius.

Švedai kelia Pabaltijo laisvės klausimą

'Ola Ullsten, nutrauk tylą apie Pabaltijo valstybes!'

Algirdas Vokietaitis

Tokia antraštė švedų laikraštyje 'Goeteborgs Posten' š. m. spalio 27 d. tilpo Karl Bejbomo straipsnis, kuriame jis labai drąsiai ir pagrįstai kelia Pabaltijo kraštų laisvės reikalą. Nors argumentai nėra mums nauji, tačiau faktas, kad jie keliama švedo ir yra adresuojami naujam Švedijos užsienio ministeriui O. Ullsten, daro Bejbomo straipsnį vertu didesnio dėmesio.

Vietnamą, Cile, Pietinę Afriką galima laikyti švedų išpareigojimo ir solidarumo simboliais.

Gi Estiją, Latviją ir Lietuvą, akivaizdoje vartojamos spaudos ir belaisvės tuose mūsų artimiausiuose kaimyniniuose kraštuose, reikalinga laikyti švedų tylos ir švediško bailumo simboliais.

Svedu išpareigojimas Vietnamo, Cilės ir Pietinės Afrikos reikaluose buvo tikrai kilnus.

Gi švedų tyla Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautinio likimo atžvilgiu yra tikra gėda.

Zinome, kad egzistuoja vakarietiškas kapitalistinis imperializmas. Mes pažįstame jo veidą. Mums žinomi jo nusi-

kaltami darbai. kad užtikrintus priėjimą prie žaliavų ir pigios darbo jėgos panaudojimą, jis nesiskaitė su priemonėmis, jis nevengė kad ir žiauriausių aktų.

Tačiau didžiuma valstybių ir tautų, kurios buvo kapitalistinių imperialistų valdžioje, yra šiandien laisvos nuo savo ankstyvesnių prispaudėjų. Indokinijos gyventojai jau nėra valdomi vakarietiškų kapitalistų, ar vakarietiškų režimų. Beveik visos Afrikos tautos yra pasiekę valstybinę nepriklausomybę.

Kartais laisvė buvo pasiekiamą ginkluota kova. Bet kartais kolonizatoriai savo laisvą valią, moralinių argumentų nugalėti, atsisakė savo hegemonijos.

Betgi egzistuoja dar ir kitas imperializmas. Jis kilęs ne kokiam kapitalistiniame vakarų krašte. Šito imperializmo vyriausia būstinė yra Maskvoje. Iš ten yra diriguojamas prievarta aneksuotų Estijos, Latvijos ir Lietuvos valstybių tautinis likimas. Kremlius diriguoja visus pagrindinius politiniusėjimus, kuriuos komunistiniai režimai sovietiniuose rytinės Europos kraštuose privalo vykdyti.

Jokiai valstybei, jokiai tautai nėra dar pavykę išsilaivinti iš sovietinio imperializmo valdymo varžtų. Tie mėginimai, kurie buvo bandyti Vengrijoje, Lenkijoje, Cekoslovakijoje - buvo jėga nuslopinti. Joki moraliniai argumentai, siekiant laisvės ir valstybinės nepriklausomybės, nėra dar išlaisvinę nė vienos tų daugelio tautų, kurias sovietiniai imperialistai yra išprievartavę.

Bet juk tautos laisvė ir tautinio apsisprendimo teisė Estijai yra nė kiek nemažesnės svarbos, negu tautinio apsisprendimo teisė Vietnamui.

Latvių tauta turi lygiai tą pačią teisę laisvai ir be svetimųjų įsikišimo formuoti savo tautinį likimą kaip ir tauta Mozambikoje.

Tautinio apsisprendimo teisė lietuvių tautai yra tiek pat svarbi kaip ir Gvinejos-Bissau gyventojams.

Kada pora šimtų žydų apsigyveno Izraelio okupuotoje srietyje, tai protestuoja, visai teisėtai, visas pasaulis. Tada vyksta didžiuliai debatai Jungtinėse Tautose ir Izraelis pasmerkiamas.

Tačiau kad virš 600,000 baltiečių prievarta deportuojami (Nukelta į 3 psl.)

WU
F. H. L. L. L.
1. H. W. L.
2. H. W. L.
3. H. W. L.
4. H. W. L.

DIE WELT
UNABHÄNGIGE TAGESZEITUNG FÜR DEUTSCHLAND

Šią Antano Terliacko su šeima nuotrauką pirmame puslapyje paskelbė Hamburgo Die Welt savo lapkričio 21-22 d. Nr. Jame buvęs sovietų disidentas W. Bukovskis, nuo 1976 m. gyvenąs Anglijoje, atkreipia dėmesį į naują suėmimų Sovietijoje bangą. Terliackas, žinomas žmonių, tautinių ir religinių teisių reikalautojas, dabar pakartotinai buvęs suimtas štai dėl ko:

"Olimpijada vyks ne tik Maskvoje, bet iš dalies ir Taline. Dėl to, Baltija turi būti 'išvalyta'. Jei Vakaruose greitai laiku neprasidės kampanija prieš tuos areštus, suėmimai artimiausiomis savaitėmis smarkiai padidės."

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Situacija Irane. — Sovietų tikslas Vakarų Europoje: Vakarų Vokietiją atitraukti iš NATO.— Patyrimas Afganistane rodo, kad ir Iranas bus sunkiai suvirškinamas.

Prezidento Carterio spaudos konferencija Irano reikalais trečiadienio vakare paliko gerą įspūdį. Kaip nežiūrėti, JAV ambasados Teherane užėmimas yra akibrokštas visam civilizui, šantažas, kuriam nusileidus galima tikėtis tik daugiau panašių atsitikimų...

Prezidentas nesakė, ką jis toliau mano daryti, jei viso pasaulio opinijos sumobilizavimas nieko nepadėtų. Londoniškis The Economist pastebi, kad net 1949 metais, kada JAV džiaugėsi atominiu monopolium, būtų buvę sunku išgelbėti 49 įkaitus iš priešiškausi nusiteikusių miestų, kurių sargai sakosi siekiant kankinių vainiko. Todėl liekančios tik trys galimybės:

1. Sukelti tarptautinį protestą iki kitų valstybių atšaukimo iš Irano.

2. Pradėti selektyvinę blokadą, sulaikant maisto importą. Tas tačiau neatnešų greitų rezultatų ir nuo to pirma nukentėtų nekalti žmonės. Ir neapsimokėtų nutraukti (ką administracija vis dėlto padarė) Irano karininkų apmokymą JAV-bėse, nes anksčiau ar vėliau Iraną iš dvasiškių perims arba kairieji, ar daugiau Vakarams palankūs dešinieji elementai, o tai priklausys nuo kariuomenės likučių.

IRANO PAMOKA...

(Atkelta iš 1 psl.)

nėjimo, Washington Post vedamajame davė šunų pavyzdį. Girdi, savininkas juos laiko savo namų saugumui, bet jis visados turi skaitytis su galimybe, kad šunys pradės loti ir be reikalo, ne tik vagi susekė. Spaudos uždavinys yra žiūrėti į valdžios pirštus ir jei kas negerai darosi - tai paskelbti. Zinoma, kad prezidentas ir jo patarėjai turi teisę laikyti paslaptį, jei tačiau išeina į viešumą - tai jau ne spaudos, bet pačios valdžios atsakomybė, nes nepasirūpino paslaptis apsaugoti. Tokiame alegoriniame aiškinime yra teisybės, tačiau praktikoje šunys vis daugiau loja be reikalo.

Siomis eilutėmis nenorima pasisakyti prieš spaudos ir medijos laisvę bendrai. Ji būtina, tačiau tai atneša ir didelių komplikacijų, nes cenzūrą ir dirigavimą atmetus - lieka tik pasikliauti jos darbuotojų sąžine ir atsakingumo supratimu. Deja, atrodo, kad jie daugiau - nors gal ir nesamoningai - piktam išnaudoja savo laisvę, negu geram. Juk teroro daugiau griebiamasi demokratinuose kraštuose negu diktatūrinuose. Ir tai todėl, kad teroristas gali tikėtis didesnio dėmesio laisvojo krašto spaudoje, negu diktatūrinio.

Siame krašte per daug dažnai užmirštama, kad laisvė yra ne tik privilegija, bet ir atsakomybė.

3. Kariškai galimos dvi akcijos: tiesioginė - siekianti išgelbėti tik įkaitus, bet ji sunkiai įmanoma; netiesioginė - užėmimas ko nors, kas yra labai svarbu Iranui. Užėmimas naftos šaltinių nebūtų lengva operacija, be to, suneraminų Irano kaimynus. Pradžiai, tačiau, JAV galėtų lengvai okupuoti tris mažas saleles Abu Musa ir Tumbs, kurios yra sąsmaukoje į Persijos įlanką. Tos salelės anksčiau priklausė arabų valstybėms, susijungusioms į Jungtinį Arabų Emiratą, kurias 1971 metais užėmė šacho kariuomenė. Tų salų okupacija, anot laikraščio, sustiprintų Vakarų pozicijas ir patiktų nuosaikiems arabams. Tai nepatiktų rusams, tačiau vargu ar sudarytų casus belli (priežastį karui).

Nors paskutinėmis savaitėmis dėmesio centre buvo įvykiai Irane, žemė dėl to nesusistojo suktis. Kaip ir sovietų ofensyva atbaidyti Vakarų Europą nuo padidėjimo savo apginklavimo, kuris leistų lengviau atsikvėpti jai sovietų vidutinės distancijos SS-20 raketų grėsmės akivaizdoje.

Iš principo Europoje sutinkama, kad nėra kitos išeities, kaip patiems geriau apsiginkluoti, išsigyjant amerikiečių Pershing II raketos ir 'skraidančias' bombas, tačiau prie to einama nenoromis. Olandai vis dar kratosi minties, kad tie ginklai būtų laikomi jų teritorijoje, o vokiečiai norėtų, kad jie būtų išdalinti po visą vidurio Europos karinį teatrą, įskaitant Belgiją ir Olandiją. Sovietai, aišku, daro viską, kad nenorą paskatintų. Jie siūlo derėtis dėl nusiginklavimo, abipusio kariuomenių ir ginklų sumažinimo. Gromyko tuo reikalu pereitą savaitę net buvo nuvažiavęs į Bonną. Dėl viso to Hamburgo Die Welt rašė:

'Paskutiniais metais sovietai siūlo atlydį, koegzistenciją ir bendradarbiavimą. Kartu tačiau sovietai skleidžia tezę, kad Vakarai turėtų 'paremti' dabartinę Maskvos vadovybę, nes kitaip Kremliuje išgalėtų kietesnis ir piktesnis sparnas. Vakarai iš tikro daugiau ar mažiau vedė tą 'parėmimo' politiką.

Amerika ir Kanada tiekia didelius kiekius grūdų, be kurių Rytų blokui būtų sunku išsimaitinti. (Pats Brežnevas per reitą savaitę prisipažino, kad Sovietijai trūksta apie 30 milijonų tonų grūdų.) Vakarai apripina Sovietijai naujausius techniškus išradimus. Vakarai igalina Sovietų Sąjungą, jos ūkį - kuris dėl planavimo sistemos yra nelankstus ir neproduktyvus - ir toliau sutelkti visas jėgas į karinę bei strateginę pramonę. 'Civiliam' sektoriuje padeda Vakarų kreditai ir maisto tiekimas. Kitaip sakant - sovietai negalėtų varyti savo karinės bei apsigink-

lavimo politikos be Vakarų netiesioginės pagalbos.

Pastebėjęs, kad Sovietų Sąjunga toli gražu neveda 'draugiškos politikos' stengdamasi visame pasaulyje padidinti savo karines pajėgas ir stiprin damasi Vietname, Kambodijoje, Afganistane, Angoloje ir Etiopijoje (neaišku dar kas bus su Nicaragua) - laikraštis siūlo pagalvoti, ko iš tikro Maskva siekia:

'Jei Maskva iš tikro dabar išsigando amerikiečių vidutinės distancijos raketų Europos teritorijoje, nes dėl to išėjimo laikas sumažėtų nuo pusės valandos iki keturių minučių, tai ji turi tikrą priemonę tą grėsmę atitolinti. Būtent, atitraukti savo SS-20 raketą, kurios graso Vakarų Europai ir mūsų kontinentą paverčia įkaitu Kremliaus rankoje.'

'Sovietai nori savo karinę galią panaudoti politinių rezultatų pasiekimui. Jų vienas iš pagrindinių tikslų yra ateinančiam dešimtmetyje iš Vakarų Europos išstumti amerikiečius ir suardyti jų sąjungą su europiečiais. Kad tą tikslą pasiektų, Maskva nesigaili viliojančių pažadų, kad sukeltų sąmyšį, amžinas diskusijas ir sukludytų padaryti išmintingą sprendimą.'

'Tam sovietai žaidžia su daugeliu kortų. Jie išnaudoja vokiečių kaltės kompleksą, kilusį iš antrojo pasaulinio karo, kartu jie žada ūkinės naudos. Sekantis žingsnis būtų izoliuoti Bonną iš NATO sąjungos ...'

Jei Khomeini politika nutums Iraną į sovietų bučių, ar jiems bus ten lengva tvarkytis? Iš dabartinio patyrimo neatrodo. Stai Afganistane jau kuris laikas vyksta pilietinis karas, kurio galo dar nematyti, nepaisant to, kad sovietai ir jų pakalikai ten turi ginklų ir karių persvarą. Prieš porą mėnesių situacija jiems buvo taip nepalanki, kad jie jau pradėjo galvoti apie politinį sprendimą - vyriausybės bazės praplatinimą. Tuo laikui, atrodo, be Maskvos palaminimo, valdžią pagrobė min. pirm. Amin, nužudydamas savo sėbrą prezidentą Tarakį. Vos porą dienų prieš tai Taraki buvo Maskvoje, prašydamas Maskvos pritarimo pavarinti Amin. Taraki pusėje buvo Maskvos ambasadorius Kabule Aleksander Pusanov. Už tai Amin paėmęs valdžią prašė Kremliaus Pusanovą atsiimti. Kremlius svyravo ir jo kariai Afganistane davė prieglobstį pulk. Watanjar ir mjr. Mazdoorar, kurie bandė sukilti. Tuo tarpu Main sovietų naujus ginklus ir pataraėjus metė į žygių prieš Islamo sukilėlius Paktia provincijoje, kur abu didesni miestai Gardez ir Khost buvo sukilėlių apsupti. Sukilėliai, atrodo, puolimo nesitikėjo ir po trumpų kautynių su dviem tankų kolonomis po

■ Iš kitos pusės

Ačiū Vytautui Kavoliui, privertusiam pasklaidyti pageltusius laikraščių puslapius. Mat, ką tik pasirodžiusiam Santaros-šviesos 25 metų sukaktuviniui leidinyje jis teigia:

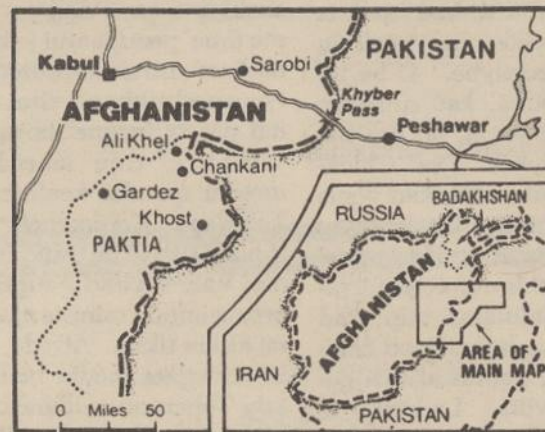
"Kai iš Metmenų Nr. 2 A. Mackaus ir J. Meško straipsnių citatas persispausdino sovietinėje Lietuvoje TIESA..., V. Meškauskas Vienybės spalio 7 d. Nr. tėske antraštę: 'Bolševikų Metmenys'.

Iš pradžių labai nustebau, bet radęs tą 1960 metų VIENYBĖS Nr., turėjau prieiti išvados, jog profesorius taip įsimylėjo į savo redaguojamo žurnalo pavadinimą, kad užmiršo kitas metmenų žodžio reikšmes. Būtent, kad tai audeklo išilginiai siūlai arba kūrinių darbo pagrindiniai bruožai. Už tat, kalbėdamas apie TIESOS reakciją į tada dar naują žurnalą, galėjau žiūrėti bolševikų metmenis kultūriniam bendradarbiavimui, apie kurį tuo laiku buvo daug ginčijamasi. Tie bolševikų metmenys bendradarbiavimui man tada atrodė taip:

"...Nereikia pačiam būti bolševiku, užtenka tik piktintis kapitalistiniu pasauliu, laisve ir kitais buržuaziniais prietarais. (Kompartijos aparčikai turbūt nepagalvojo, kad žmogus žiūrįs veidmaniavimą ir nenuoširdumą laisvojo pasaulio santvarkoje, normaliai dar greičiau visą tai turėtų pastebėti sovietinėje santvarkoje). Už tat išvada iš šio transatlantinio nuomonių pasikeitimo gali būti tik viena: joks 'oficialus' — per spaudą ar įstaigas — kultūrinis bendradarbiavimas yra neįmanomas, nes kiekvienas anos pusės pareiškimas ar veiksmas turi būti taip sureduotas ar patvarkytas, kad neštų naudos kompartijos galutinam tikslui. Juk tie trys vyrai (Alg. Baltakis, K. Bogdanas ir Just. Marcinkevičius vm) mūsų METMENŲ, kuriuose yra ir geresnių straipsnių, neskaitytė arba jei skaitė, bijo viešai pasakyti. Jie pakartotinai pabrėžia apie Mackų, Meką ir Škėmą sužinoję tik iš TIESOS. Už tat visi tie, kurie kelia diskusijas bendradarbiavimo klausimu, tik gaisina savo ir kitų laiką. Bendradarbiavimas, nuomonių pasikeitimas kokiais konkrečiais klausimais, galimas tik privatus, neviešas, toks, kuriam nereikalinga partijos aprobacija."

Taip man atrodė prieš 20 metų. Deja, ir dabar sąlygos nėra daug geresnės.

vm

150 modernių tankų, pasitraukė į kalnus. Apie 40,000 afganų dėl karo veiksmų iš ten pabėgo į Pakistaną. Tai įvyko spalio pabaigoje. Amin ofensyva padarė įspūdžio sovietams ir jie Pusanovą pakeitė nauju ambasadorium, totoriu Fikryat Tabejev. Tačiau ambasadoje ir toliau paliko pata-

rėjas su ministro titulu Vasilius Sofrončiukas, kuris buvo pasiūstas į Kabulą prieš 7 mėnesius su pavedimu rasti kokią politinį sprendimą. Jo planas paleisti politinius kalinius ir praplėsti komunistinės Khalg partijos bazę, buvo priimtas Brežnevo paskutiniame susitikime su Tarakiu.

TOOLMAKERS MILLING MACHINE OPERATORS (N/C and Conventional)

Minimum 5 yrs. experience. Must possess own tools. Competitive salary and benefit package. Convenient location with parking. For applications and information call 523-6020.

GENERAL ELECTRIC

1751 E. 23d St.
Cleveland, OH 44114

Equal Opportunity Affirmative Action Employer M/F

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ŠVENTARAGIO PĖDOMIS

Rašytojas Vytautas Alantas savo veikale 'Šventaragis' įvertino mintį, kad Lietuvos valdovai, kaip karalius Mindaugas, turėjo politinius ir valstybinius bei diplomatinis patarėjus, kurių poveikioje Mindaugas ir nusprendęs priimti krikščionybę ir vainikuotis karaliumi. Vienam tokiam Mindaugo patarėjui Alantas davė vardą Šventaragis. Jis galėjęs būti ir nevienas, bet ir daugiau, buvusių drauge su pirmuoju, gal laikomu vyresniuoju, labiau pasižymintiu. Be to, kiti šventaragiai galėjo būti ir kitur Lietuvoje, atlikdami patarėjų, kaip advokatų, pareigas ir, galimas daiktas, jie vadovavo religinėse lietuvių apeigose. Vieno administraciniai vyriausio šventaragio, galima tarti, ir nebuvo, nes nebuvo centralizuotos lietuvių religijos, o net ir valstybės valdžia tik Mindaugo buvo pradėta centralizuoti, tačiau jam žuvus reikėjo laukti net karaliaus Gedimino.

Dr. Jonas Grinius nagrinėdamas Aiduos (Nr. 7, 1979) V. Alanto Šventaragį kaip veikalo didvyri, tarsi priima rašytojo filosofavimą, kad jau pagonybės laikais Lietuvos gyvenimo aplinkybės, ypač karas su kryžiuočiais, vertė aštresnius protus galvoti, išvelgti ir suprasti būklę ir ieškoti išeičių iš sunkumų ir nelaimių. Tokioje būklėje išaugo Suginto sūnus ir jis iškilo iki Mindaugo patarėjo. Šventaragis Sugintukas suprato, kad Mindaugui belieka priimti krikščionybę, tapti visos Lietuvos valdovu ir vainikuotis karaliumi. Šventaragis išvelgė ir Mindaugo pavojus; viena, Lietuvos valdymas nebuvo pakankamai koncentruotas ir konsoliduotas; antra - Mindaugas darė asmeninių priešų, pvz. mirus žmonai Mindaugas paėmė jos seserį, kuri buvo Daumanto žmona. Už tai keršydamas Daumantas iš pasalų Mindaugą nužudė.

Si tragiška tautos nelaimė, kaip matyti iš istorijos, ir šventaraginį veikimą sulaukė. Jo bent padaviminių pasireikšimas buvo Gedimino patirtas iš pakviesto žynio (tai šventaragis), kuris pasake, kad Neris ir Vilnelės santakoje reikia statyti pilį, dabar vadina Gedimino pilies kalnu vilniuje.

Rašant apie vardų teikimą prieškrikščioninėje Lietuvoje (Lituanus, vol. 24, nr. 3, '78), mano buvo prieita supratimas kad karalius Algirdas, būdamas didelėje gudų ir krikščionybės poveikioje, atvykęs su šei

ma iš Vitebsko į Vilnių, čia turėjo susidurti su šventaragiais, kurie jam įteigė duoti savo sūnams kunigaikščiams lietuviškus didingus ir taurius vardus, nes tie vardai jiems būsią reikalingi vykstant valdyti Lietuvos sričių. (Gimę Algirdaičiai gan greitai turėjo būti krikščionės motinos, karalienės Julijonos krikštyti - Jogaila turėjęs Jokūbo vardą.)

Algirdui mirus ir Jogailai tapus Lenkijos karaliumi, lietuvių šventaragių reikšmė sumažėjo, o Algirdaičių-Kestutaičių tarpusavio nesantaika Lietuvos valstybinį konsolidavimą vėl pakrikdė. Lenkų įtaka ir intrigos, ypač vysk. Z. Olesnickio, buvusio tada lenkų politikos priešaikyje, smugdė Lietuvą ir Lenkiją, iki kaimynai tą buvusį didžiausią Europoje politinį vienetą pasidalino be karinių veiksmų 1795 metais.

Lietuvos nepriklausomybei atgauti, ir ją atgavus okupacijų nualintame krašte gyventi ir veikti, turėjo kilti nauji šventaragiai. Ir jie kilo: Basanavičius, M. Biržiška, Dambauskas, Kairys, Smetona, Salcauskis, Silingas ir kiti. Deja, šį lietuvių kilimą ir darbą, kaip ir nepriklausomą gyvenimą sutrukdė antrasis pasaulinis karas.

Naujas ir nepaprastai reikšmingas dalykas yra tai, kad rašytojas Vytautas Alantas savo kūrybos veikale atgaivino šventaragio sampratą, kurią kritikas filosofas dr. Jonas Grinius laiko, kaip buvo aukščiau pasakyta - Aiduose, būdingu lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės gyvenimo reiškiniu.

Dabar šventaragiai galės būti jauni lietuviai kultūriniam ir bendruomeniniam veikime iškylą į naują šventaraginį vaidmenį. Jiems apibūdinti ir jų darbams aprašyti laikraštyje tiktų turėti atskirą skyrį. Keletas pavardžių jauniausių šventaragių: Aukštuo lis, Barškėtytė, Bilaišytė, Bradūnaitė, E. Butėnas, Cernius, Juodvalkytė, Kasparas, Katiškytė, Kerelytė, Kojelytė, Kubiliūtė, Kuprys, Pakštaitė, Pakalniškis, Pemkus, Pleškys, Raslavičiūtė, Regis, Sidrys, Soliūnaitė, Stončiūtė, Zigas ir kiti ir kiti.

K.A. Girvilas

CESIŪNO BYLOS FINALAS

Vakarų Vokietijos federalinis gen. prokuroras Kurt Rebmān davė suprasti seimo vadaus reikalų komisijai, kad kvota dėl Vlodo Cesiūno pagrobimo greitu laiku bus nu-

Švedai kelia Pabaltijo laisvės klausimą...

(Atkelta iš 1 psl.)

iš savo kraštų ir verčiami apsigyventi Sovietų Sąjungos gilumoje, kada šimtai tūkstančių rusų atgabenama į Pabaltijo kraštus, kad neutralizuoti ir palaipsniui išnaikinti tautinį identitetą Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, - tada tyli Švedija, tada tyli Jungtinės Tautos, tada tyli pasaulis.

Iš 1.3 milijonų Estijos gyventojų šiandien yra 30% rusai.

Iš Latvijos 2.4 milijonų gyventojų 40% sudaro rusai.

Iš 3.1 milijono Lietuvos gyventojų 20% yra rusai.

Mes privalome teisti ir pamerkti lygiai kietai, lygiai konsekventiškai bet kokios rūšies imperialistinę priespaudą. Kalbėti, protestuoti ir aktyviai remti sukilimus prieš vakarietišką priespaudą, bet tylėti prieš sovietinio imperializmo gėdingą elgesį Pabaltijo kraštuose, nesiderina su aktyvia Švedijos neutralumo politika.

Daugelis Švedijos valstybės veikėjų, tiek eilinėse, tiek ir aukštesiose pareigose, dažnai ir labai noriai pabrėžia mažųjų valstybių teisę į laisvę ir nepriklausomybę. Savaimė aišku, kad šitas principas turėtų būti taikomas ir Estijos, Latvijos ir Lietuvos gyventojams.

Siuo metu daug kalbama apie įtempimo mažinimą didžvalstybių santykiuose. Tačiau šita didžvalstybių šneka apie detantę niekad negali paslėpti imperialistinės priespaudos. Tol kol bet kokios rūšies imperialistinė priespauda egzistuoja, niekad negalės būti įgyvendinta tikroji detantė. Kadangi tikroji taika negali būti kuriama ant priespaudos pagrindo.

Tik po to, kada visi kraštai ir visos tautos bus laisvi ir be svetimųjų isikišimo galės formuoti tautinį savo likimą, tada tik bus sudaryta prielaida tikrajai taikai.

Joks prispaudėjas negali nuslopinti tautos laisvės troškimą; ir tol kol tautos yra priespaudoje, karas anksčiau ar vėliau negalės būti išvengiamas.

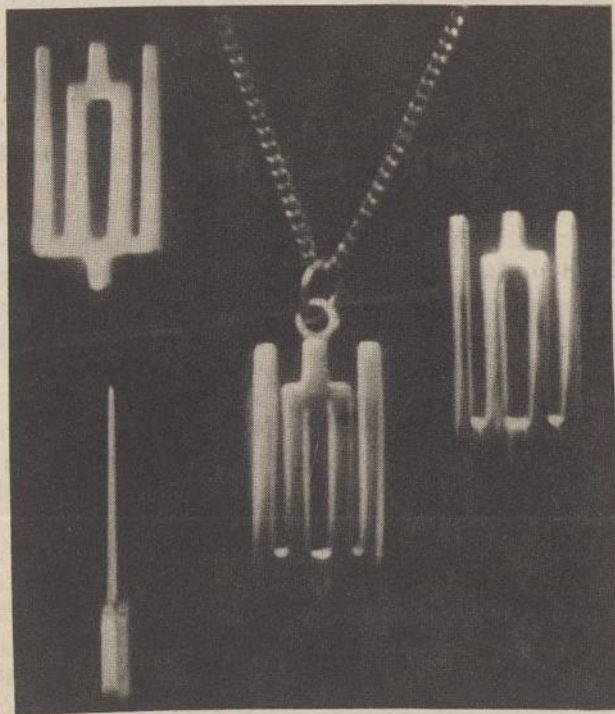
Yra svarbu, kad mes švedai nutrauktume gėdos ir bailumo tylą, liečiančią priespaudą Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Yra svarbu, kad mūsų reprezentantai tarptautinėje arenoje keltų ir paremtų Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautinės laisvės reikalą su tokiais pačiu logišku aiškumu, su kuriuo

mes visą laiką taip šiltai kalbėjome apie Vietnamą, Čilę ir Pietinę Afriką.

Ar ne taip Ola Ullsten, mūsų naujasis Užsienio reikalų ministris?

Manau, kad kometai čia nebereikia. Mes ir patys nebūtume galėję savo reikalą geriau argumentuoti.

GEDIMINO STULPAI

Tautinis ženklas dekoratyvinė formoj yra tinkama dovana įvairiom progom. Stulpai yra pagaminti iš 14 karatų aukso ir iš gryno sidabro. Iš kairės į dešinę: moterim segtukas, vyram ir moterim kaklo papuošalas ir kaklaraiščiui segtukas. Stulpus galima įsigyti pas sekančius atstovus:

Chicagoje: Vaznelio parduotuvė Gifts International, 2501 West 71st Street. Tel.: 312-471-1424.

Clevelande: Patria parduotuvė, tel. 216-531-6720.

New Yorke: Dalia Ringą-Ažuoliene, 7712 Ridge Blvd., Brooklyn, N. Y., tel. 212-238-0128.

Los Angeles: p. Rimą Aneliasuką, tel. 213-663-5506.

Detroit: p. Edmundą Kasputį, tel. 313-779-2632.

Bostone: Trendcraft Co., Box 133, Westwood, Mass. 02090, tel.: 617-329-9334. Gedimino stulpai bus išsiųsti 2 dienų bėgy gavus money order, ir 7 dienų bėgy gavus čekį. Prašome tiksliai nurodyti kiek ir kokių stulpų pagaiduojate.

Kainos: 14 karatų auksas (1/3oz.): \$100.00; sidabras \$30.00. Kaklo papuošalai yra parduodami be grandinėlių.

Naujas romanas iš "vienos kartos istorijos ciklo" jau baigtas spausdinti ir yra rišykloje. Už poros savaitių pasieks skaitytojus ir platintojų skobnius. Išleido Viltis. 380 psl. Kaina 10 dol. Norintieji gauti paštu, gali Dirvoje užsisakyti pasinaudodami žemiau spausdinamu koponu.

— I Š K I R P T I —

D I R V A

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau išsiųsti man R. Spalio naująjį romaną "Širdis iš granito".

Pavardė ir vardas

Adresas

Detentės užkulisiai (2)

Kissingeris pas Brežnevą

Pereitame Nr. pradėjome atpasakoti pirmosios Kissingerio viešnagės Maskvoje išpučius. 1972 m. balandžio 20 dieną slapta atvykęs Kissingeris 23 val. susitiko su Gromyko ir Dobrininu, kurie atvyko į jam paskirtą butą aptarti sekančios dienos pasitarimų programą. Kissingeris paprašė savo sekretorės šį pasitarimą užprotokuluoti. Gromyko tačiau kalbėjo angliškai taip tyliai, kad sekretorei buvo sunku atlikti jai skirtą uždukinį. Kad kiti delegacijų nariai darė tam tikrus užrašus - Gromyko nekreipė dėmesio. Ji kaž kaip neramino tik sekretorės egzistencija.

Kissingeris jam sakė, jog jo uždavinys esąs pasirūpinti, kad ateinančios amerikiečių-sovietų viršūnių konferencijos neapsunkintų Vietnamo klausimas. Faktas, kad abu kraštai gali sunaikinti visą pasaulį juos ipareigojo tarpusavio santykius gerinti. Dabar ateinanči tam proga, tačiau jai kliudo Hanojus - išvedžiojo Kissingeris.

Jis buvo įgaliotas tartis įvairiais klausimais, bet visų pirma išsiaiškinti Vietnamo karo užbaigimą. Gromyko sakė, kad Brežnevas sutinka kalbėti visais tą karą liečiančiais klausimais. Tai buvo pirmas kar-

tas, kada sovietai tai pareiškė.

Gromyko stengėsi Kissingeriui išsiaiškinti, kad sovietų vadovybė viršūnių susitikimams skiria labai didelę reikšmę ...

Sekančią dieną Kissingeris priėmė pats Brežnevas. Gromyko ir Dobrinino lydimas jis Nixono patarėją priėmė labai širdingai. Atrodo, kad Brežnevui buvo patarta iš pradžios laikytis rezervuotai, bet jo temperamentas neleido tai daryti. Jis arba smarkiai plojo Kissingeriui per petį, arba pasitraukęs žingsnį atgal su rimta mina jį apžiūrino.

Kai pasitarimų kambaryje Kissingeris padėkojo už širdingą pasitikimą, Brežnevas juokais atsakė galėsiąs jį dar daugiau sušildyti. Kissingeriui paklausus ar tai grąšinimas, Brežnevas atsakė, kad Sovietų Sąjunga grąšinimų nevertinanti, kas buvo maloni staigmena.

Kissingeris, kuris neseniai buvo Pekine, pradėjo lyginti abiejų valstybių vadovaujančius asmenis. Skirtumas buvo nepaprastas:

'Mao Tcetungas ir Čiu En-lai buvo atstovai visuomenės su ilgiausia be pertraukos valstybine praktika. Jie atstovavo tautą, kuri savo pasaulio dalyje visą laiką stovėjo priešakyje. Kiniečių vadovybė buvo rez-

vuota, savim pasitikinti ir rami. Tuo tarpu Brežnevas buvo atstovas tautos, kuri išsilaikė ne dėlto, kad sucivilizavo, bet pergyveno savo užkariautojus, nes pasirodė patvaresnė. Tautos, kuri nėra nei pilnai europietiška, nei pilnai aziatiška, gyvena kultūroje, kuri sunaikino savo tradicijas, tačiau nieko naujo jų vieton nesukūrė.

Brežnevas bandė atsistkinti išpuoliais paslėpti savo nesaugumo jausmą. Paviršutiniška laikysena jam labai daug reiškė.

Jis aprodė Kissingeriui caro patalpas Kremliuje, kurios buvo skirtos Nixonui ir matyti laukė jo didelio dėl to pasitenkinimo. Pas kiniečius tai būtų neįmanoma. Koridoriuje tarp langų ant marmuro paaukštintų stovėjo milžiniškos vazos kurios buvo apdengtos paklodėmis. Buvo parodytas jų blizgėjimas ir paaiškinta, kad už dengimas bus nuimtas tik valandą prieš Nixonui atvyksiant, kad prezidentas galėtų pasidžiaugti jų nepaprastu blizgesiu ...

Tai buvo kaž koki netikrumo išraiška, kuri sunkiai derinosi su Brežnevo pabrėžtinai savimi pasitikinčia laikysena. Čia jau buvo didelis Brežnevo

ir Nixono asmenybių panašumas.

Kiniečiai laikėse atokiai, nors ir norėjo pasirodyti širdingai. Brežnevas stengėsi kūnu prisiartinti. Jo ūpas dažnai keitėsi ir jis neslėpė savo jausmų.

Kai Kissingeris susipažino su Brežnevu, tas jau buvo vadovaujantis Sovietų sąjungos asmuo. Jis dar nebuvo visagalis, tačiau jo fizinis nuosmūkis jau buv prasidėjęs. Kissingeriui atrodė, kad jis pareiškė kolektyvo nuomonę: kolektyvo, prieš kurį jis turi pasiaiskinti.

Tiesa, Brežnevas turėjo teisę kolektyvo nutarimams duoti tam tikrus niuansus, tačiau negalėjo kolektyvo nutarimus visai radikaliai savo valia pakeisti taip, kaip gali JAV prezidentas. Kartu tačiau atrodė kad politbiuras su juo sutiks, jei bus įrodytas pakeitimo reikalingumas.

Susitikime Brežnevas darė nervuoto žmogaus išpuolį. Greičiausiai tai buvo tam tikro

netikrumo išraiška, nes jis pirmą kartą buvo susitikęs su aukštu amerikiečių pareigūnu, o gal tai buvo pasėka gausaus alkoholio ir tabako vartojimo, širdies ligos, ar net sunkių pareigų. Jo rankos visą laiką judėjo. Jis žaidė laikrodžiu, krattė pelenus nuo cigaretės. Jis negalėjo ilgai sėdėti. Vertėjui verčiant jis pakildavo ir vaikščiodavo aplink stalą, garsiai kalbėjo su savo palyda ar trumpam net išeidavo iš kambario. Derantis su Brežnevu visados reikėjo skaitytis su tuo, kad jis gali iš kambario staiga išeiti, arba kad jis visai neklaušys kas jam sakoma.

Sykį į konferencijos patalpas jis atsinešė žaislą-patranką, bet toji kaž kodėl nenorėjo iššauti. Jis taip susirūpino mechanizmo pataisymu, kad visai nekreipė dėmesio į tai, ką Kissingeris jam sakė. Ir kai pagaliau ta patranka iššovė, Brežnevas pradėjo bėgioti po kambarį kaip boksininkas, kuris ką tik permušė savo priešą. Bus daugiau)

SCREW MACHINE OPERATOR

Immediate job openings for experienced screw machine operators. Experience must include the operation of 1% RB6 automatic multiple spindle screw machine or equivalent. Call for appointment:

Personnel Department
KISCO COMPANY, INC.
6300 St. Louis Ave.
St. Louis, Mo. 63121
314-381-9850
Equal Opportunity Employer

AIR CONDITIONING/HEATING REFRIGERATION REPAIR

Denny's Restaurants, has an excellent opportunity for an individual experienced in the maintenance and repair of commercial air conditioning (heating) refrigeration equipment. Area of responsibility will include Cleveland and surrounding communities. The individual selected must have 2 to 5 years practical experience in the field. Qualified and interested individuals are invited to call: Mike Buffmyer COLLECT (313) 647-2951 or write: 30161 SOUTHFIELD ROAD, SUITE 213 SOUTHFIELD, MICHIGAN 48076 Equal Opportunity Employer

Denny's

(48-51)

Join a fast-growing company in the aeronautical landing gear overhaul industry. Good benefits coupled with company growth leads to a secure position for someone who is self-motivated, willing to work overtime and aggressive.

TURRET LATHE OPERATOR
A high school graduate is preferred with 1-2 yrs. experience on a turret lathe. The right candidate will possess the skills to read mics, ID and OD, blueprints and will know how to machine a part from scratch. Salary based on experience. 2 positions open.
Call Bob Hennessy at 241-5913, Ext. 9

We will have the following openings in our Alvin, Texas facility:

N/C MACHINIST

for Lucas H.B.M. Minimum 3-5 years experience in set-up and operations on average to complex parts. 1st Class Machinist or 1st Class Operator only need apply.

MACHINE TOOL MAINTENANCE

4-5 years experience with manual and C.N.C. controls. G.E. and A.B. preferred.

We offer competitive wages and excellent company benefits including paid sick leave, 9 paid holidays, paid life insurance, retirement plan, credit union, etc. Contact:

713/744-7121

or send resume to:

P.O. Box 3340
Galveston, Texas 77552

Equal Opportunity Employer M/F

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Forest Hills, N. Y. 11375 — 69-40 Fleet St.	212-268-1594
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N. Y. — 324 E. 9 St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St.	215-WA-5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8900
Silver Springs, 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Lakewood, N. J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Herkimer, N. Y. — McKennan Rd.	315-866-3939

KŪRYBA IR MOKSLAS

PRATARMĖLĖ

Kiekviena tauta didžiuojasi savo aukštojo mokslo mokyklomis - kolegijomis, akademijomis ir universitetais, nes tų mokyklų darbai liudija atskirų tautų mokslo ir kultūros lygį, o drauge ir tų tautų nacionalinį subrendimą.

Seniausi Europos universitetai - italų Bolonijos (Bologna) ir prancūzų Paryžiaus universitetai įsteigti XII a., čekų Prahos universitetas įkurtas 1348 m., o lenkų Krokuvos 1364 m. Tačiau pastarasis pirmuosius dešimtmečius sunkiai vertėsi, buvo pavoju, kad anuometinėje Lenkijoje jo veikla neprigis, ir tik 1400 m., karaliaus Jogailos apdovanotas stambiomis benficijomis, Krokuvos universitetas pradėjo atsigauti ir stiprėti. Karalius už tą dosnumą buvo gražiai pagerbtas - Krokuvos universitetas ir iki šiol tebevadinas karaliaus Jogailos universitetu.

Lietuvai ir lietuvių tautai Krokuvos aukštoji mokykla taip pat yra reikšminga. Apie du šimtus metų ji save laikė krikščionybės nešėja į Lietuvą, gausūs būriai lietuvių jaunuolių, žinoma, daugiausia didikų ir bajorų vaikiai, mokslus ėjo Krokuvos universitete, ilgainiui, be kitų gėrybių, iš ten parsinešdami ir sulenkėjimą. Antra vertus, gal nėra bereikšmis dalykas ir tai, kad Krokuvos universitetui gyvybės kraujo iliejo, jį atgaivino ir sustiprino lietuvis Jogaila.

Kita Lietuvai reikšminga aukštoji mokykla - Karaliaučiaus universitetas, įsteigtas 1544 metais. Amžiams bėgant, Karaliaučiuje studijavo ne tik būriai lietuvių studentų bet ten patys lietuviai, o ilgainiui ir vokiečiai mokslininkai gilinosi į lietuvių kalbos ir mūsų kultūros studijas, parašė tų mokslo sričių ne vieną vertingą veikalą. Karaliaučiaus universiteto auklėtinis, profesorius ir rektorius buvo ir žymus XVIII a. filosofas Emanuelis Kantas. Apie Kanto kilmę yra sukurta ne viena legenda, bet iš tikrojis buvo Maž. Lietuvos lietuvis, skyres didelę mokslinę reikšmę lietuvių kalbai. Bet Karaliaučiaus universitetas už Vilniaus universitetą yra vyresnis tik 35 metais.

XVI AMŽIAUS PRIEBLANDOJ

Lietuvos istorijoje XVI-sis amžius pačių lietuvių dar vis tebėra neatsikasti lobiai, neiširti ir pakankamai neišlukstenti to amžiaus istoriniai įvykiai bei poslinkiai. Tiesa, žinome, kad XVI a. lietuvių kalba dar buvo gyva Lietuvos Did. Kunigaikštijos didikų ir bajorų namuose (o jie tada ir sudarė vadinamą Lietuvos visuomenę), buvo gyva viešajame gyvenime, bažnyčiose ir didžiuosiuose miestuose Vilniuje ir Kaune (nors tų miestų gyventojai tautybių požiūriu buvo gana mišrūs). Maža to, tebebuvo ginama Vytauto D. politika, bandyta atsiskirti

Vilniaus Universitetas 400 metų savartose

Stasys Santvaras

nuo Lenkijos ar bent išlaikyti dviejų valstybių lygiateisiškumą.

Tą įtampą ar antagonizmą tarp lietuvių ir lenkų vaizdingai išsako Mikalojaus Kristupo Radvilo Našlaitėlio 1577 m. lenkiškai rašytas laiškas broliui Jurgiui, tuometiniam Vilniaus pavyksupui, kuris taip skamba: 'Jūsų Malonybe, esi lietuvis, ne lenkas. Laikykis, Jūsų Malonybe, savo tautos, to neslėpdamas. Lenkai supranta, kad negali Lietuvos paglemžti, todėl stengiasi visokiais būdais jai kenkti'. Kokios priežastys vertė vieną broliui kitam broliui rašyti tokį laišką - tu tarpu nežinom. Aišku tik tai, kad tas laiškas nerodo ano meto lietuvių ir lenkų susibrolavimo.

Galimas daiktas, kad, besiginant nuo lenkų, andai buvo susikurta legenda, jog lietuviai yra kilę iš romėnų, todėl esą būtina Lietuvon gražinti lotynų kalbą. Stai kaip dailiai apie tai šneka Mykolas Lietuvis (istorikai M. Liubavskis ir I. Jonynas teigia, jog tai galis būti Myk. Tiškevičiaus slapyvardis) XVI a. viduryje: 'Gailėtis reikia, kad mes neturime mokslui eiti gimnazijų. Mes mokomės maskvėnų mokslo, kuris neturi nieko senoviško ir negali žadinti dorybingumo, nes rusų kalba svetima mums, lietuviams, t.y. italams, kilusiems iš italų kraujo. Kad taip yra, aišku iš mūsų pusiau lotyniškos kalbos'...

Turime pluoštą žinių, kad XVI a. klestėjo Lietuvos Did. Kunigaikštijos ūkinis ir kultūrinis gyvenimas, buvo pastatyta vertingų pastatų, augo miestai, išsiplėtė vidaus gamyba ir prekyba su užsieniu, buvo sutelkti gausūs medžiaginiai ir dvasiniai turtai, sukurtas Europoj pirmas toksai įstatymų kodeksas - vadinamas Lietuvos Statutu, rodęs pažangią Lietuvos kultūrą. Pagaliau, tame amžiuje, pačių lietuvių buvo įkurtas Vilniaus universitetas, kurio 400 metų gyvavimo sukaktį šiemet taip gražiai ir turiningai minime.

Tačiau XVI amžiuje, jei taip galima sakyti, buvo parašytas juodas dokumentas - Liublino unija su Lenkija (1569 m.), lietuviams atnešusi daug praradimų, o ilgainiui ir valstybės žlugimą. Rašydamos Lietuvos istoriją, štai ką apie tai sako dr. Ant. Rukša: '1569 m. Liublino unija apkarpė Lietuvos teritoriją, labiau pajungė Lietuvos likimą Lenkijos likimui, sudarė dar palankesnes sąlygas išsigalėti lenkų kultūrai Lietuvoje ir tuo stelbti lietuviškąją. Pražūtingiausias lietuvių tautos likimui Liublino unijos padarinys buvo tas, kad Lietuvos didikai ir bajorai, vis labiau bendraudami su lenkais, pasidavė lenkų kalbos ir kultūros įtakai. Daugumai Lietuvos didikų ir bajorų terūpėjo politiniai dalykai (priedėtina - ir savanaudiš-

ki interesai, St. S.), valdžia, administracinė karjera, bet ne savos kultūros kūrimas'.

Mykolas Lietuvis, matydamas beisigalinčią slavų kalbą Didžiosios Kunigaikštijos kanceliarijose, apčiuopdamas ir didėjančią lenkų įtaką Lietuvoje, šaukėsi lotynų kalbos, lietuvių kalbą telaikydamas tik pusiau lotynišką. Savotiškai įdomus ir keistas tasai Myk. Lietuvis raštas, nes XVI a., renesanso poveikyje, Italijoje jau buvo prasidėjusi arši kova prieš išsigalėjusią lotynų kalbą, kova už italų kalbą ir literatūrą, netrukus persimetusi ir į kitas Europos šalis. Mūsų patriotas neklydo, šaukdamasis lotynų kalbos, kaip slaviškosios pakaitalo, į viešąjį ir valstybinį gyvenimą, bet jis klydo lietuvišką kalbą laikydamas tik pusiau lotynišką ir nekeldamas kardo jos teisėms apginti savo valstybę. Deja, XVI a. įvykiai lėmė tai, kad jau tada mūsų kalba pradėta laikyti tik liaudies, tik praečių kalba, ilgainiui susilaukusi dar piktesnių ir niekšingesnių niekinimų, žeminimų ir net šmeižimų.

VYSK. M. GIEDRAITIS IR KAN. M. DAUKŠA

Betgi XVI a. Lietuvoje dar buvo nemažai visuomenės ir valstybės vyrų, kurie matė kylantį pavojų lietuvių tautai, o taip pat ir lietuvių kalbai. Šia proga prisiminsim nors porą garbingų asmenų - Zemaičių vyskupą Merkėlį Giedraitį (a. 1536-1609) ir jo kurijos kanau rinką Mikalojų Daukšą (a. 1527-1613). Abu tie vyrai ėjo mokslus Vak. Europoje (nors apie Mik. Daukšos išsimokslinimą žinių dar vis nerandama), jie abu matė, kad pagonybė Lietuvoje dar nėra nugaltėta, kad daugumą Lietuvos parapijų valdo svetimšaliai klebonai, daugiausia lenkai nemokantys lietuvių kalbos, kad lenkų kalba braunasi į Didžiosios Kunigaikštijos dvarus ir miestus, o gal svarbiausia - jie abu išgirdo italų renesanso įžiebtą mintį, skatinančią ugdyti gimtąją kalbą ir ta kalbą kurti tautinę literatūrą. Tad, vyskupo M. Giedraičio remiamas, kan. Mik. Daukša ir rikio į didžią sunkų ir sudėtingą darbą - pradėjo versti religinius raštus, o tie jo vertimai ir yra monumentalūs paminklai lietuvių kalbai.

Mikalojus Daukša į lietuvių kalbą išvertė Jokūbo Ledesmos Katekizmą (išl. 1595 m.) ir Jokūbo Vujeko Postilę (išl. 1599 m.). Abu veikalus, nors anuomet knygų spausdinimas buvo labai brangus, savo lėšomis išleido vysk. Merkėlis Giedraitis. Juos atspausdino Vilniaus universiteto spaustuve, vadovaujama Tėvų jėzuitų (Katekizme, dėl jėzuitų generolo potvarkio, spaustuve nepažymėta).

Katekizmas nėra stambus, bet Vujeko Postilė yra didelis veikalas, daugiau negu 600 psl., skirta katalikų Bažnyčios reikalams ir kovai su reformacija. Tai šv. Rašto aiškinimai, medžiaga kunigų pamokslams atkirčiai reformatų teiginiams. Mikalojus Daukša tuos abu veikalus išvertė itin gražiai ir turtinga lietuvių kalba. Netgi ir šių dienų akimis žiūrint, Netgi šių dienų akimis žiūrint, Daukšos vertimai tebina kalbos grynumu, žodyno turtinumu, taikliai sukurtais naujadarais, kalbos formų lankstumu. Kadangi jo vertimai buvo taikomi ir tokiems kunigams, kurie lietuvių kalbos prideramai nemoka, tai dauguma jo žodžių yra kirčiuoti, tik vienu-kitu atveju nubėge nuo dabartinės mūsų kalbos kirčiavimo.

Pažvelkime nors į trumpą Ledesmos Katekizmo ištraukėlę, kurios Daukša jau nevertė, o pats ją sukūrė ir pritaikė savajam kraštui. Toj ištraukoj gyvai suskamba ne tik Daukšos lietuvių kalba, bet atsispin di ir religinė būklė XVI a. Lietuvoje. Į klausimą, kas nusi-deda pirmajam Dievo įsakymui, Daukša atsako: 'Šitie ypačiai, kurie garbina ugnį, Žemyną, gyvates, žalčius, Per-kūną, medžius alkus, Medei-nes, kaukus ir kitus biesus; ir anie, kurie žyniauja, buria, nuodija alvū ar vašku laja, ant putos ir pauto veizdi: ir kurie tą tiki: šitie visi Dievo atsižada ir pristoja velnop...'

Mikalojus Daukša, be jokių abejojimų, yra mūsų dailiosios prozos pradininkas. O mums neblogai pažįstama jo 'Prakal-ba į malonųjį skaitytoją', atspausdinta Postilėje, savo meile lietuvių kalbai, aktualumo dar neprarado ir šiom dienom Jurgis Lebedys, kiek okupaci-nėse sąlygose buvo imanoma,

(Nukelta į 6 psl.)

Šis bei tas SKIRPSTAS

Kasmet pasitaiko viena kita svarbi kultūrinė sukaktis. Būna gera proga ne vien įprastom bendrybėm kartotis, bet konkrečiu faktu atsirėmus išpūdingiau visuomenę tautinėm vertybėm sudominti. Šiaip mūsų kultūrinė veikla greit pilkėja, grimzta į šablono, nuobodžiu apsitraukia. Tačiau be centrinio savos kultūros variklio sukaktys dažnai praslenka tik lėkštais priešokiais, be rimtesnės įžvalgos, be aukštesnio lygio paruošos. Gal tiktai Vilniaus universiteto sukaktis šviesiau sužibo ir plačiau aprėpė, nors irgi tai teko daugiau didžiosiom vietovėm, kai mažesnės apylinkės tenkinosi maža kuo, gal tik spaudos puslapių duokle. Bet ar spauda turi išvežti visą mūsų kultūrinio puoselėjimo našta?

• Jono Biliūno šimtmetis praėjo siaurokai ir nebalansuotai, lyg tik iš bėdos ar pareigos pajudant. Be žinoviškai išdirbtos plano, be kultūros vadovų reikiamos talkos. Visuotinesnio išpūdžio ir nesukėlė, nebuvo išryškinta mūsų literatūros klasikų reikšmė. Paskum dejuojam, kad sava knyga neperkama, kad grožinė raštija merdi.

Antro klasiko, Krėvės, mirties sukaktis irgi silpnai pajusta. O būdinga, kad kam nors imantis iniciatyvos, kiti telkiniai tik iš šalies stebi, neprisideda. Taip kokia specifinė ar regionalinė draugija surengia minėjimą, o kitiem nei šilta nei šalta. Žinia, kas gi ten dės dabon, kaip bruzda koks Krakės klubas ar Dzūkų draugija, moterų sambūris ar studentų junginys. Betgi ar Krėvės klasika vien Merkinėi brangi?

• Panašiai pernai minėtas Vydūnas. Gerai, kad nepamirštas visiškai, kad geru žodeliu šen ar ten prisimintas, bet ar to gana? Toks dvasios didžiūnas, nuostabi asmenybė, originalūs raštai! Mūsų sumaterialėjime — būtų tikras atgaivos šaltinis mūsų apatijai gydyti. O anamet mokytojai viešai pasigedo: duokit jaunimui skaitinių apie mūsų žymūnus, apie dvasiškai kil-nias, taurias asmenybes, kurios tikty pavyzdžiu sekti, kurios žavėtų ir trauktų į lietuviybę! Todėl sukaktis verta buvo paruošti tinkamą jaunimui knygą, yra dar ir žmonių, kurie tai atliktų, ir pinigų nestokojam, tik nėra kas kultūros reikalus rimtai globotų. O Vydūno dvasinis tyrumas, jo išminties skaidra, jo tautinės idėjos gilus įprasminimas nevienam jaunui atvertų gėrio pasaulį ir vestų į šviesų idealizmą, kurio dabar taip trūkstame.

• Dar vėl kalbina Akiračių nr. 8 Algirdas T. Antanaitis. Dėl skaitinių jaunimui jau nebeturi kuo spirtis, tai nusuka temą į "stiliaus plonybes". O tos jo "plonybės": mokėti sakyti ir nepasakyti... Pvz. ginasi jis, kad Akiračių nr. 6 jo rūsčių žodžių rieškės ne vien mane lietė, buvę ten aptarti keturi dalykai. Bet mane vieną įvardijęs, nė dabar nepasako, kas dar kiti trys? Taip visa jo kritika lieka vien mano galvai kęsti. O gražu, kad jis reaguoja itin lyriškai: kai mane nepagrįstais priekaištais "glostė" (grasinimai, dviveidiškumas, dvigubi standartai, kūrėjų šmeižimas, nuo ignorancijos iki moralinio teroro etc.), tai jam atrodė sveika, bet kai aš panašiai stipresniu žodžiu atsiplaku atgal — jau jam skauda.

A. T. Antanaitis atveria ir savo šališko subjektyvumo bei spėliojimų šaltinį. Sako: "aš esu susidaręs nuomonę ir apie Dirvą ir apie jus..." Taigi, ne iš naujų faktų kaskart naujas išvadas daro, tik pagal iš anksto susikaltą nuomonę dalykus apsprendžia. Tokia jo metodo "plonybė" manęs visai nepatraukia.

Vincas Krėvė dzūkų atsiminimuose ir dzūkai Krėvės kūryboje

(2)

Vacys Kavaliūnas

Tai, be abejonės, veikė jautrią rašytojo sielą, ugdė jo meilę gamtai ir jos grožiui, kuris atsispindi ir jo gyvenime, ir jo kūryboje. Koks jis buvo jautrus gamtos grožiui ir kaip giliai susijęs su aplinkos dvasia, aidinčia paslaptinga ir gyva praeitimi, savo atsiminimuose pasakoja Stefanija Poškienė: 'Jau buvau skaičiusi V. Krėvės 'Dainavos šalies senų žmonių padavimus'. Mano vaizduotė buvo sukūrusi ir knygos autoriaus nepaprastą paveikslą. Ir štai - rašytojas prieš mano akis toks mažas mažas, lyg senyvas vaikas. Tik galva didelė, akys gilios, maloniai žvelgia į tave. Ankstesnis mano su sidarytas paveikslas sudužo. Tačiau betarpiškai sutikta rašytojo asmenybė, jo didelis paprastumas, nuoširdūs santykiai su savo krašto žmonėmis tą paveikslą lyg ir iš naujo perkūrė'.

Toliau Poškienė pasakoja, kad V. Krėvė labai mylėjo vaikus ir mokėjo įeiti į vaiko pasaulį: 'Susiimam už rankų ir bėgam iš Onos Jievarauskienės kiemo žemyn prie Nemuno. Paskui kopiam į piliakalni. Kiek čia jis mums pripasakodavo:

- Piliakalnyje ilsisi narsūs tėvynės gynėjai, negailėję paguldyti savo galvas už savo gražiąją šalį, kad mes būtume laisvi, - kalbėjo Krėvė.

Arba, toliau pasakoja Poškienė:

- Vaikai, pažvelkite nuo šito piliakalniol! Kaip gražu, kaip toli toli matyti. Patylėkim ir pasidžiaukim.

Nuosirdžiai ir su nušvitusia dvasia džiaugdavosi jis net ir atskiru medžiu:

- Pažiūrėkit į šitą pušį, va, į šitą, dar aukštesnę, lieknesnę. O kokios šakos, kokia viršūnė! Tai todėl, kad daugiau saulės, daugiau šviesos, o naktį būtų arčiau žvaigždžių, kad paukštelis pavargęs galėtų greičiau pasilsėti.

Atsimenu, - tęsia Poškienė, - kaip džiaugėsi užlipęs ant šieno miegoti. Būdavo, kaip vaikas, paima šieno glėbį ir sako:

- Vaikai, kaip kvepia pievų sudžiūvę gėlės. Rodos, girdžiu šienpionių dalgį skambėjimą, jų gražias dainas. O kaip smagu grėbti šieną į didelės didelės kupetas. Aš visada tėviškėje miegu ant šieno. Labai sveika.

Poškienės atsiminimai atskleidžia ir V. Krėvės meilę dainai; 'Rašytojas buvo nepaprastai jautrus. Išgirsta kur nors dainuojant, liepia mums pabėgėti toliau žaisti, o pats atsėdė ir klausosi, klausosi ...'

Apie tolimiausius V. Krėvės gyvenimo momentus, tebelan kant mokyklą, pasakoja drauge su juo mokėsis Leonas Zukas: 'Vincas Mickevičius mokėsi mūsų kaimo mokyklėlėje. Ta mokyklėlė iš pradžių buvo pa Andriejų Zuką, vėliau pas Pilypą Zuką. Aš kartu su juo mokiausi. Kartu mokėsi, atsimenu, ir mano pusbrolis, didesnis už mane. Kai, būdavo, reikia skaityti, tai dar nieko, bet kai tik koks uždavinėlis, tai jau mums visiems ir neina. Mokytojas tada jau ir šaukia: 'Vikentij!' Išeina ir, žiūrėk, kaip matai išsprendžia uždavinį. Mokytojas tada jam liepė davo duoti mums spriką. Tik Krėvė nepasiekdavo. Man pa siekdavo iki smakro, o mano pusbroliui tik iki kaklo. Mažiukas buvo, bet galvą turėjo - oi, oi!'

Galvą Krėvė turėjo. Atsimenu jį ir aš. O kadangi esu dzūkas, tad ir mano žodis apie šį didįjį Dzūkijos krašto sūnų nebus nukrypimas. Mane, kaip ir visus kitus pirmą kartą pamačiusius Krėvę, nustebino jo mažas ūgis. Tai, be Tumo-Vaižganto, vienintelis mano profesorius, skaitęs paskaitas stovėdamas, nes atsėdus už katedros vargu ar bebūtų matyti jo viršugalvis.

Tačiau Krėvės paskaitos man buvo šviesaus džiaugsmo šventės. Kalbėdavo jis gyvai, sklandžiai ir nušvitusiu veidu, kartais įterpdamas ir koki anekdotą. Stebino jis ir savo žiniomis, ir atmintimi - dažnai atmintinai cituodavo ilgas einamųjų autorių kūrybos ištraukas.

Du kartu, laikant visuotinės ir naujosios lenkų literatūros egzaminus, su Krėve teko susitikti ir prie egzaminų stalo Atsimenu, laukiame gerokas būrys prie auditorijos durų, kurioje bus visuotinės literatūros egzaminas. Krėvė, atrodo, ateina piktai nusiteikęs ir mus gerokai išgąsdina - jo egzaminai ne juokai.

Iššaukia į auditoriją vieną studentą. Laukiame, o kai tasai tuojau išeina, klausiamo:

- Kaip?

- Išlaikiau patenkinamai, bet pažymio neėmiau, - ir skuba namo.

Netrukus išeina ir antrasis. Ir šis sakosi išlaikęs, bet pažymio neėmęs. Aš trečiasis. Įeinu į auditoriją ir su baime artėju prie egzaminų stalo. Krėvė vis tebeatrodantis esąs piktas, klausinėja apie romantizmą. Sukuosi kaip galiu. Pa-

galiau paklausia:

- Nuo ko pareina literatūros kūrinio srovė?

- Nuo stiliaus, - atsakau.

- Ne.

- Nuo pasaulėžiūros, - mėginu gelbėtis.

- Ne, -- sako Krėvė. Ir pridėda: - Jau du pravariau. Tai buvo tiedu pirmieji, nedrįsę prisipažinti, kad egzaminu neišlaikė.

Aš tyliau. O Krėvė sako:

- Nuo siužeto traktavimo, - ir pasirašė knygutę. Išeinu iš auditorijos džiaugdamasis - tai kas, kad tik patenkinamai.

Kitas egzaminas, kadas su Krėve susitikau, - naujosios lenkų literatūros. Šiuo kartu Krėvė išleidytojas iš eilės tris studentus ir kiekvienam pasako, ko klausias. Du, gavę temas, sėdi ir ruošiasi, o trečias atsakinėja. Studentas, laikęs egzaminus prieš mane, matyt, duoto klausimo nežinojo ir jį pakeitė, manydamas, kad profesorius, kol kitus du išegzaminuos, jam duotąją temą bus užmiršęs.

Tačiau Krėvė buvo Krėvė - neužmiršo. Tik pradėda tąjį studentą egzaminuoti, ir girdžiu Krėvę su ironija ir prateisiant žodžius sakant:

- Aik tamista namo, pasiim 'Dziady', perskaityk ir tada ateisi egzaminų laikyt.

Su Krėve teko susitikti ir už paskaitų, ir už egzaminų ribų. Kilo mintis įsteigti Dzūkų studentų draugiją. Bet kaip gi steigsi tokią draugiją, nepasitares su Krėve? Tad, patykojė, kada jis išeina po paskaitų iš profesorių kambario ir eina namo, pasiveju, atsiprašau ir papasakoju, kad norime sutelkti studentus dzūkus - įsteigti draugiją, kuri rūpintųsi kultūriniais Dzūkijos krašto reikalais.

Krėvė valandėlę klausio, pasakui pažiūri ir mane didelėmis akimis ir sako:

- Gerais norais ir pragaras pabudavotas (pastatytas), - ir kaip niekur nieko nusileidžia laiptais žemyn.

Tačiau Dzūkų studentų draugiją įsteigiam. Ruošiamė gegužines, koncertus, pobūvius-arbatėles, į kurias kviečiam žymiuosius dzūkus: Kiprą Petrauską, dailininką Antaną Zmuidzinavičių, Krėvę ir kt.

Miliausias mūsų svečias būdavo Krėvė. Užsidėjęs studentų Dzūkų draugijos jam padovanotą uniforminę kepuraite, nušvitusiu ir tarsi pajaunėjusiu veidu nesustodamas kalbėdavo, juokaudavo nuo pradžios iki pabaigos, kol mes jį, pobūviui baigiantis ir vis dar tebesišypsanti, išlydėdavome namo.

(Bus daugiau)

KITCHEN HELP

For preparing & serving. Part time. 9 a.m. to 3 p.m. Two to five days per week. Must be able to speak some english. Good hourly rate. Call Mrs. FRANKEL: 10 am to 2 pm. 216-566-9200

JEWISH COMMUNITY FEDERATION
1750 EUCLID AVE.
CLEVELAND, OHIO

(47-49)

A. A. Marija Kasakaitytė

A.A. MARIJA KASAKAITYTĖ

Marija Kasakaitytė, gim. 1897 m., gimnazijos mokytoja plunksnos žmogus, tauri lietuvė, mirė 1979 m. rugsėjo 26 d. Chicagoje, Ill. Jos laidotuvių rūpinosi sesuo Ona Kasakaitytė-Nakienė, brolis Jurgis Kasakaitytis, talkininkavo neolitanai ir kiti artimieji. Vėlionies Marijos biografinius duomenis, kaip ir jos būdo bruožus, gražiai atskleidė jos sesuo Ona Nakienė. (Draugas, 1979 m. 246 nr.)

Sio rašinio siekis tėra prisiminti Mariją Kasakaitytę kaip neolituane-filiją, visą gyvenimąėjusią lietuvišku keliu ir jaunesniusius-ias skatinusią į tą kelią ir darbus jame. Apie ano meto neolitanų uždavinius Marija Kasakaitytė šios Korporacijos leidiny 'Neo-Lithuania 1922-1964' rašė: 'Mes suprato, kad mums trūksta tautinės kultūros, tautinio išauklėjimo, tautinių tradicijų. Be daugelio klausimų statėme ir šį svarbųjį klausimą: kaip išauklėti lietuvių ir lietuvių, kad jų ugdoma mūsų tauta būtų stipri ir sveika' ... Taip ji aptarė ano meto nuotakas apie keturiasdešimt metų pralinkus. Bet aptariamuoju metu ji pati visa savo esybe dirbo korporacijoje ir už jos ribų, ji redagavo ir pati rašė lenkų k. lietuvių leidžiamuosiuose, dienraštyje 'Litwa', savaitraštyje 'Nowiny' ir kt., išvertė į lenkų kalbą A. Alekno 'Lietuvos istorija', sudarė ir parengė Svetimo Ministerijai išleisti Lietuvos lenkų mokykloms skaitinių knygą 'Wypisy dla szkół polskich w Litwie' ir kt.

Marija Kasakaitytė buvo aktyvi ir korporacijoje. 1926-27 metais ji pirmininkavo mergaičių rateliui, o šiam rateliui išaugus iki šimtinės, jis atsiskyrė nuo neolitanų ir išėjo į darbą kaip pirmoji VD universitetė studentų korporacija 'Filiae Lithuaniae'. Šios Korporacijos pirmininke išrinkta Marija Kasakaitytė.

Ir vėliau ji likosi arti filijų veiklos. Menu, bene, 1939 m. į neolitanų valdybos kambarį sugriuvo tuometinė filijų valdyba, Marija Kasakaitytė ir kt. filisterės. Paaiškėjus, kad valdyba turėjusi susitikimą su buvusiomis pirmininkėmis rengiant sudaryti šios korporacijos tarybą ir šia prasme norėjo daugiau davinų apie neolitanų tarybą, jos veiklą

ir iš viso bendrai pasitarti.

Minint Korp! Neo-Lithuania 40 metų sukaktį, menu, S. Adomaitienės pakviesta Marija Kasakaitytė parengė filijų veiklos apybraižą, skirtą specialiai Neo-Lithuanijos sukaktčiai skirtam Dirvos numeriui. Tą patį ji atliko ir Korp! monografijai, išėjusiai 1965 m.

Marijos Kasakaitytės brolis Kazimieras, 1968 m. susirišo su Valentinu Gustainiu, grįžusiu iš Sibiro tremties ir gyvenusiu tėviškėje Griškabūdy, Sakių apskr. ir vedė pastovią korespondenciją. Į judviejų susirašinėjamą išjungė ir Mariją, pirmaisiais Korp! Neo-Lithuania metais dirbusi ir draugavusi su Valentinu. Šios korespondencijos apžvalga, Valentinui Gustainiui 1971 m. mirus, Marija paskelbė tų pačių metų Dirvos skiltyse.

Marija Kasakaitytė sustojo rašiusi 1971 m. gruodžio 7 d. Tos dienos vakare, grįžusi iš darbo Ona Nakienė rado ją gu linčią ant sofos, smūgio ištiktą, paraližuotą, netekusią kalbos ir galimumo judėti. Greta sofos ant salo stovėjo rašoma mašinėlė, paskutinė dalis parašyto straipsnio apie V. Gustaini ir neužrašytas vokas ...

Pašaukta tuojau pat atvykusi dr. Ona Vaškevičiūtė greitosios pagalbos automobiliu, kuri nulydėjo sąmonės netekusią Mariją į Sv. Kryžiaus ligoninę, kur ji išbuvusi apie šešias savaites. Gerokai sutvirtėjusi, padėjusi nors ir nelengvai vaikščioti, nes dešinę ranką ir koją jau tik dalinai valdė. Su trūkumais, bet galėjusi kalbėti taip, kad artimieji jos kalbą suprato. Grįžusi į namus liko sesers Onos ir brolių Jurgio ir Kazimiero globoje ir nuolatiniėje priežiūroje. Kad nevarginus kalba, buvo skatinama savo norus reikšti raštu, kas ir vyko. Ligonė yra net keletą laiškų savo draugėms parašiusi. Palyginti, Marija dar daug skaičiusi.

Tačiau, nežiūrint šeimos ir daktarų priežiūros, Marijos gyvybė užgeso 1979 m. rugsėjo 26 dieną.

Palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, greta tėvų Antano ir Marijos Kasakaityčių, brolio Kazimiero, svainio Antano Nako ir seserėno Vytauto Nako.

Mečys Valiukėnas

VILNIAUS UNIVERSITETAS...

(Atkelta iš 5 psl.)

parašęs vertingą Mik. Daukšos monografiją, apie tą prakalbą taip sako: 'Gilaus patriotizmo kupina postilės prakalba - vienas gražiausių feodalizmo epochos lietuvių literatūros puslapių. M. Daukšos protesto balsas joje prieš lietuvių kalbos niekinimą ir ignoravimą skambėjo šimtmečius ir buvo atrama kitiems kovotojams.'

Didžiai apgailėtina, gal net apverktina, kad ano meto Lietuvos didikų ir bajorų 'visuomenė', kuriai buvo versta Postilė ir parašyta prakalba, Mik. Daukšos balso ir neišgirdo, ir nesuprato.

(Bus daugiau)

BALYS AUGINAS

DAINUOJU KNYGAI

Dedikacija eilių rinkiniui
GIESMĖS ŽYDĖJIMO METAS

O, knyga —
Kvepianti spaudos dažais,
Mano nemigo naktim
Ir dievišku Mūzos pabučiavimu.
Tavyje — mano plakanti širdis,
Svajonių paveikslai,
Ir išduoti sapnai —

Man primeni drebulę,
Virpančią vėjo glėby,
Kai jis įnoringais pirštais
Sklaido drebančius lapus:
Aš vis dar tebedainuoju
Ir virpu savo giesmėj —

Kaulėtuose spalio rankose —
Klevai, apsilvilkę įkapėmis.
Iš miško išeina
Nugeltus diena,
Nešdama
Nuogais, sumirkusiais laukais
Sklidinus debesų ašorus
Ir mirusių medžių našta —
Išgąsdintos lapų žuvėdros
Skrenda būriais
Į šalančią žemės širdį.

Mano ilgesio kregždė, —
Ant rudens gintarėjančių
Vartų nutūpusi!
Tu, kuri tylėjai
Tarp apkurtusių
Keturių vienatvės sienų,
Nesi tarp vakaro upių
Ir neišbrendamų dienos pelkių,
O įgavusi sparnus,
Skrendi
Su giesmės žodžiu,

Skambančiu
Magnolijos žieduose,
Kaip giedančios širdies atodūsis —
Žmogaus sielos arfoje

Ir užsiliepsnojusio
Seno kaštano
Svajonėse —

Šį gintarinį vakarą
Buriu
Savo širdies burtazodžių
Pranašystėmis:

Giedokit, lyrikos lapai,
Nešdami viltį
Pavasariško žalumo,
Ir Tavo RAIDŽIŲ DAINA
Tebūna, lyg žalias žaibas
Pavasario griauštinyje —

O, mano "Giesmės žydėjime" —
Būk rytmetys,
Uždegęs saulę
Purienų lankoje,
Ir žydras dangaus vanduo
Virš aisčių kaimo žiburių.
Būk žydinti dvasios duona,
Paguodos riekė vienatvėje,
Ir sentėvių šviesi vaivorykštė
Ant svetimųjų marių —

Ir aš, atsigulęs laiko žolėje,
Likimo kelių kryžkelėje —
Liekui Tau tylus
Klausytojas Tavo giesmės,
Nes atėjo
GIESMĖS ŽYDĖJIMO METAS:
Sapnai ir svajonės žydi,
Kaip saulėgražos —
Naktimis laumės apsirengia migla
Ir dainuoja girių tankmėj.
Pasakų sekėjai sėdi ant sietyno,
O mėnuo — vienišas žvejas —
Žvejoja
Prie upės veidrodžio —
Ir aš klausaus
Čiurlenančio
Genties šaltinio
Ir virpu drebulė —

* * *

1979. 11.10.

Žvilgsnis į lietuvišką nacionalizmą (4)

Išeiivių patriotizmas po dolerio vėliava

Vyt. Alantas

Reikia tarti keletą žodžių ir apie išeiivių patriotizmą. Išsikėlę į dėdės Samo krantą, mes pasiskelbėme esą tautos ambasadoriai, Lietuvos vadotojai ir amerikinės demokratijos mokiniai. Atsirado tada emigracijos ideologų, kurie paskelbė išeiiviją būsiant labai gera 'patriotizmo mokykla'. Susidūrę su svetimtaučiais esą 'mes išskleisime savo tautines savybes geriau kaip namie', mūsų patriotinis susipratimas išaugsiąs, išeiivijoje mes būsimė pasidare geresni patriotai, mūsų tėvynės meilė sustiprės ir pasidariusi gilesnė. Žodžiu, emigracija esanti 'didelė patriotizmo mokykla', nes 'pabėgimas atbaigęs mumyse tautybės atbudimą' ir tautiškumas mūsų dvasioje išsivystęs iki galo. (A. Maceina, Tėviškės garsas, 1946.X.10)

Siandien, po 30 metų išeiivystės, šiuos žodžius mes skaitome su šypsena, nors ir nesišėbime: mes visi tada panašiai galvojome ir buvom pasiryžę iš tikrųjų ambasadoriauti tvirtai kovoti už Lietuvos valstybės atkūrimą ir mokyti demokratinių 'mokslių'. Mes buvome išėję labai gera patriotizmo mokyklą Lietuvoje, buvom pasipiktinę ir kruvinai sužeisti maskolių smurto, tad ir mūsų ryžtas pasilikti lietuvišais patriotais ir kovoti dėl Lietuvos laisvės idealo buvo nuoširdus. Kaip mes išėjome tą 'didžiąją patriotizmo mokyklą' ir kaip mes 'atbaigėme tautybės atbudimą' - vaisiai labai ryškiai pasirodė po 30 metų išeiivystės.

Nekalbėsiu čia apie užsimotus ambasadorystės žygius, neliesiu klausimo - kiek ir ką išmokome 'demokratinėje mokykloje', tik pabrėšiu, jog iš 'didžiosios patriotizmo mokyklos' susilaukėme toli gražu ne tokių 'abiturientų', kokių tikėjome. Didelė dauguma tų 'moksleivių' pakeliui jau nubyrėjo ir nubyra, o lieka tik rinktiniai idealistai, kurie dar nepasiduoda ir, be abejo, nepasiduoda, kol jėgos leis. Juk žinoma gi, kad senoji gvardija miršta, bet nepasiduoda. Kalbu čia apie senimą ir žengiančią į veiklos sceną jaunąją kartą. Faktai prikišamai rodo, jog emigracija nėra jokia 'didžioji patriotizmo mokykla', o atvirkščiai - patriotizmo didžioji žlugdykla, kitaip sakant - kapinynas. Mes buvom daug geresni patriotai, nacionalistai ir net šovinistai pasiekę šį kraštą prieš 30 metų, bet ilgainiui mūsų tėvynės meilę apdildė amerikizmas, o itin visagalis DOLERIS.

Statistika labai paprasta: Amerikon po karo atvažiavo apie 30,000 lietuvių. Paskutiniuose Amerikos Lietuvių Bendruomenės rinkimuose balsavo apie 8,000 rinkikų. Sakykime - ne visi balsavo. Sakykime - 'tebegyvų' lietuvių priklauso ir kitoms organizacijoms, Galų gale, gal būt, sutiksime susidarysiant lietuviškai tebe galvojančių, tebe jaučiančių apie 10,000 tautiečių, atseit vienas trečdalis. O du trečdaliai - 20,000 'didžiąją patriotizmo mokyklą' tikrai baigę ir jaučiasi ... laimingi apsimarinavę dėdės Samo marinadomis. Tiems buvusiems tautiečiams tėvynės meilės versmės jau išseko. Išeiivystė yra patriotizmo, jau nebekalbant apie nacionalizmą, visiškas bankrotas.

Dar žygiuoja patriotizmo fronto priešakyje generolai ir vėliavnešiai, seka dar paskui juos ištikimieji tėvynainiai, o atskalūnai dar pažiūri pro langą, pamoja ranka ir vėl skuba išbrukti tarp dantų dėdės Samo saldybių pritaistytą čiulputuką, smarkiai kovodami su sulaušinėjimo liga. Tėvynės meilę jie 'atbaigę', t.y. supylę jai kapą net ir gėlių nepasodinę. Po dievačio Dolerio vėliava mes vis labiau tolstame nuo tėvynės kranto su vis mažėjančia įgula ... Aš nenoriu skelbti pesimizmo, bet ir nemėgstu žiūrėti į tikrovę užrištomis akimis.

Sąžinei ir pesimizmui apmalšinti galime išsivirkšti raminančių gyduolių. Ziūrėkite, mes esame gerai organizuoti, net ir kai kurie kitataučiai mums pavydi, turime aukštų veiksmų, besirūpinančių Lietuvos ateities problemomis, turime aibę ideologinių, akademinų, jaunimo, politinių, sporto, kultūrinių, labdarybės ir kitokių organizacijų, mūsų spauda išsišakojusi, leidžiame knygas ir žurnalus, kalba radijo valandėlės, labai sustiprėjome ekonomiškai, remiame savo tautiečius Lietuvoje ir t.t. ir t.t. Kur čia pesimizmas, kur laidotuvių maršai?

Kas gali ginčyti kad taip nėra? Bet aš čia kalbu ne apie tremtinių organizacijų gausybę, o apie patriotizmą kuris nepareina nuo organizacijų skaičiaus, bet nuo jų narių tautinio susipratimo gilumo ir, tuo pačiu, nuo jų ryžto atsidėjusiai kovoti už lietuviybės idealą. Juk svarbu ne fasadas, o tai, kas dedasi už jo.

(Bus daugiau)

Puoselėdamas lietuvišką žodį radijo bangomis, Clevelando lietuvių radijas "Tėvynės Garsai", trisdešimtmėčio gyvavimo sukakties proga, išleido savo pirmojo pranešėjo ir radijo programų vadovo poeto BALIO AUGINO lyrikos rinkinį GIESMĖS ŽYDĖJIMO METAS.

Šis poezijos rinkinys yra tas kūrybinis akcentas, kuriuo Clevelando lietuvių radijas atžymi savo gyvastinumą, pats būdamas 'ampriai surištas su dailiuoju lietuviškuoju žodžiu.

BALYS AUGINAS yra vidurinėsios mūsų poetų kartos atstovas, savo poeziją pradėjęs spausdinti dar Nepriklausomoje Lietuvoje.

1933 jis pradėjo bendradarbiauti Ateities Spinduliuose, Kary, Trimite. Pirmąjį savo poezijos rinkinį išleido 1940 pavasarį. Atvykęs į JAV ir apsigyvenęs Clevelande, 1956 debiutavo su savo antruoju rinkiniu Paparčio Vėduoklė. Poetas aktyviai reiškiasi mūsų spaudoje, spausdindamas savo eilėraščius Aiduose, Pradalgė, Gabijoj, Drauge, Dirvoj ir kt.

Anot Vaičiulaičio, Auginas turi plastinį, kone akso-minį toną ir sugestvų vaizdą. Jam ypač sekasi idilinės temos. (Lietuvių literatūra svetur). "Augino kūryboje randame daiktų pojūtį, genties motyvą ir net žemės mistikos užuominų.

Poetas neužsidaro lyrinėse nuotaikose, bet jas papildo, pasukdamas į refleksinį metodą, dramatišką tikrovės pergyvenimą, egzistencines problemas ar net į kosminių vizijų stilių ... — charakterizuoja poetą Viktorija Skrupskelytė.

Siame naujausiame Balio Augino rinkinyje vėl pasirodo poeto estetinis žaislingumas, vaizdų grakštumas ir sugebėjimas kurti "stilingus optinius, akustinius ir dinامينius gamtos vaizdus, išreiškiančius poeto grožėjimąsi gamtą. linis stilizuoti kuriamas metaforas jo eilėraščiams suteikia formos savaimingumo ir estetinio įvairumo." (Pr. Naujokaitis, Lietuvių

Literatūros istorija, IV t.).

Balio Augino lyrikos knyga GIESMĖS ŽYDĖJIMO METAS gaunama pas leidėją šiuo adresu: J. Stempuzis, 4249 Lambert Road, Cleveland, Ohio 44121. Knygos kaina \$5.00.

• Prof. Juozas Zilevičius, Lietuvių Bibliologijos Archyvo steigėjas, apleidęs Chicagų metų rugpjūčio mėn. apsigyvenęs yra pas savo dukterį prie Baltimorės. Jo adresas: prof. Juozas Zilevičius, 619 Stone Barn Road, Towson, Maryland 21204.

Motiejūnaitė įteikė vysk. James A. Hickey tautinę juostą. Šalia sėdi vysk. James P. Lyke, vysk. V. Brizgys ir kun. G. Kijauskas, S. J.

Auksinė sukaktis

Clevelando lietuviai prieš daugelį metų įsikūrę šiame mieste išugdė kūrybingą tautinę koloniją. Daug įdomių momentų šios kolonijos gyvenime įrašyta į jos istoriją. Šiais metais visų dėmesys buvo nukreiptas į ypatingą įvykį, tai DMNP parapijos auksinį jubiliejų, kuris tikrai buvo vertas auksinės sukakties, nes jos atsiradimas ir gyvavimas surištas su daugelio pasižentusių šios kolonijos lietuvių tikinčių ir mūsų tautos paskirtį bei egzistenciją šiame pasaulyje.

Dėka šių pasižentusių ir darbščių lietuvių šiandien visa kolonija gali džiaugtis gražiu lietuvišku centru su puošnia bažnyčia, gražia didele sale ir viena geriausių mokyklų visoj diocезijoje.

Pirmieji parapijos organizatoriai, matyt, turėjo aiškią viziją, kurią tikėti niekad nenustojo, už ją kovojo ir laimėjo. Tai Jonas Zeleniakas, Juozas Šerkšnys, Jonas Derus, Feliksas Baranauskas, Jonas Vaikšnoras, Antanas Rochka, Antanas Zaruba, Pijus Janušaitis, Juozas Zinkevičius, Vincas Vasiliauskas, Jurgis Derencius ir Pranas Kundrota.

Šių vardus mes skaitome pirmuose parapijos istorijos puslapiuose. Darbas buvo sunkus ir vyko sunkiose sąlygose senos aludės patalpoje, kaip yra sakęs a.a. Feliksas Baranauskas. Taigi parapijai steigti leidimas buvo gautas ir pirmuoju klebonu buvo pakviestas kun. Antanas Karužiškis.

Tačiau neilgai teko minėtam kunigui dirbti šioje parapijoje, nes jo sveikata sušlubavo ir buvo priverstas šias pareigas užleisti kun. Juozui F. Angelaičiui.

Kun. G. Kijauskas, S. J., vysk. James A. Hickey, kun. L. Zaremba, S. J. pamaldų metu.

Kun. J. Angelaičio veikla šioje parapijoje išskirtina jo kūrybingumu, pasižentimu bei pasiaukojimu užsibręžtam tikslui. Jis pats dirbo ir mokėjo į šios parapijos kūrimosi darbą įtraukti daugelį gerų parapijiečių, kurie bendra talka ir pasiryžimu pakeitė šios parapijos vaizdą iš pagrindų. Šiuo kun. J. Angelaitis Clevelando liet. kolonijai pastatė pasididžiavimo vertą paminklą, kuris tapo visos kolonijos kultūrinio centru.

Ilgus metus sėkmingai vadovavęs šiai parapijai, pagaliau priartėjo laikas pelnytam poilsiui — pensijai. Dabar parapijos lietuviams vėl kilo rūpestis, kas pavaduos šį darbštųjį kleboną, kas su tokia meile ir pasižentimu dirbs šioje parapijoje pastoracinį darbą.

Šiuo reikalus ypatingai rūpinosi parapijos narys Vladas Čyvas. Tačiau vieno asmens čia neužteko ir buvo sudarytas specialus komitetas, naujam klebonui surasti ir įvesti, kuriam vadovavo Romualdas Bublys. Minėtas komitetas savo veiklą ir darbus vykdė glaudžiai bendradarbiaudamas su klebonu J. Angelaičiu. Vyskupijoje šiuo reikalu rū-

Aušiejus ir Ignatavičius įteikia vyskupui mišių auką. V. Bacevičiaus nuotr.

Grupė parapijos steigėjų.

Ingrida Bublienė

V. Bacevičiaus nuotr.

50 METŲ

pinasi speciali kunigų skyrimo taryba. Todėl 1974 m. balandžio 19 d. per šią tarybą vyskupui Clerence G. Isenmann buvo įteiktas išsiamus laiškas, kuriame buvo išdėstyti lietuvių pageidavimai ir tiesioginis prašymas, kad į šią parapiją būtų pakviesti lietuviai jėzuitai pastoraciniam darbui. Po šiuo laišku pasirašė: parapijos vardu Romualdas Bublys, Vyčių — Juozas Sadauskas, Nerijos Skaucių tunto — Vilija Nasvytytė, Studentų Ateitininkų — Vida Čyvaitytė, LB Clevelando apylinkės — Kazys Žiedonis, Moterų Sąjungos 36 kuopos — Elena Nainienė ir Pilėnų skautų — Ramūnas Švarcas.

Klebonu skirti buvo prašyta kun. Gediminą Kijauską, S. J. Kunigų skyrimo taryba sutiko su lietuvių komitetu susitikti ir šį klausimą kartu svarstyti. Tačiau klausimas taip greit neišsprendė, buvo keletą kartų susitikta ir apie keletą šimtų laišku įvairių lietuviškų organizacijų bei pavienių asmenų parašyta. Čia ypač daug iniciatyvos parodė jaunimas. Talkino taip pat R. Kudukis. Daugiausia laišku parašė skautės.

Atsižvelgiant į tokius vieningus mūsų visuomenės pageidavimus kunigų skyrimo taryba vienbalsiai nubalsavo mūsų prašymą patenkinti ir kvieisti į šią parapiją tėvus jėzuitus. Nors tuo metu kaip tik vyko vyskupų pasikeitimas ir Clevelando diocезijai buvo paskirtas vysk. James A. Hickey, tačiau tai jokių komplikacijų nesudarė. Taigi Clevelando DMNP parapija susilaukė dviejų jėzuitų: kun. Gedimino Kijausko, S. J. ir kun. Leono Zarembos, S. J. Kun. Gediminas Kijauskas, S. J. buvo paskirtas šios parapijos klebonu.

Clevelando lietuviai nepaprastai džiaugėsi sulaukę jaunos ir energingos lietuvių kunigų, kurie šalia savo tiesioginių pareigų aktyviai įsijungė ir į visuomeninę veiklą.

Kun. J. Borevičius išleidamas minėtus kunigus iš Chicago savo atsiveikimo žodyje priminė, kad jėzuitų misija remiasi meile, pasiaukojimu, darbu Kristui ir mūsų tėvų žemei Lietuvai bei jos vaikams išeivijoje. Vėliau šį kunigų sąstatą dar papildė iš Sao Paulo atvykęs kun. Jonas Kidykas, S. J.

Prasidėjo nauja parapijos gyvavimo era. Energingi ir veiklūs parapijos kunigai su nepaprastai darbščiu ir energingu klebonu kun. G. Kijausku, S. J. prieky, padarė šią parapijas visos lietuviškos veiklos centru.

Taigi parapija švėsdoma savo auksinį jubiliejų turi daug kuo didžiulius, ypač savo tiesiog stebuklinga kūrimosi istorija ir taip pat dabarties veikla bei kūrybinga galia mūsų visuomenės gyvenime. Visa tai stiprina mūsų viltis ir teikia daug skatinančių jėgų išlaikyti šią parapiją ir kartu lietuvių šio krašte.

Kun. Gediminas Kijauskas, S. J. jubiliejinį mišių metu savo pamokslu teisingai pastebėjo, kad švenčiame džiaugsmo metus ir visa tai kas per tuos metus įvyko buvo nuostabus Dievo Karalystės statymas.

SUKAKTIS

Didinga šventė

Prieš 50 metų Clevelando lietuviai, mylintieji Visagali Dievą ir savo tautą, įsteigė Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapiją. Savo auksinį jubiliejų parapija paminėjo š. m. lapkričio 25 d. iškilmingomis pamaldomis ir po jų sekusiu koncertu bei vaišėmis.

Šv. Mišių koncelebravo trys vyskupai: James A. Hickey, James P. Lyke ir Vincentas Brizgys, lietuvių jėzuitų provinciolas kun. L. Zaremba, S. J., klebonas kun. Gediminas Kijauskas, S. J. ir kunigai: Frank Kosem, Balys Ivanauskas, Robert Cole, Aleksandras Goldikovskis, Robert Knuff, Jonas Kidykas, S. J., William Nichols, Kazimieras Pugevičius, Francis Paik ir Kęstutis Žemaitis. Iškilmėms pritaikintą pamokslą lietuvių anglų kalbomis pasakė klebonas kun. G. Kijauskas, S. J. Mišių gale į visus prabilo J. E. vysk. James A. Hickey. Mišių aukas atnešė grupė parapijos steigėjų: J. Zarubienė, M. Derencienė, R. Sankalienė, S. Greičienė ir V. Amšiejus bei S. Ignatavičius, Nida Gelažytė ir Kristina Kampė.

Pamaldų metu giedojo parapijos ir Ramovėnų chorai, vad. Reg. Brazaitienė ir Julijai Kazėnui. Bendrai jungtinis choras pagiedojo America the Beautiful, Juvavit Dominus ir W. A. Mozarto Gloria bei Maldą už tėvynę. Ramovėnų choras, akompanuojant G. Karsokienei, pagiedojo Šiaurės pašvaistę ir Laukų laiminių. O. Mikulskienės vadovaujama Čiurlionio ansamblio kanklininkų grupė paskambino keletą religinės nuotaikos kompozicijų. Pabaigai choras ir visa bažnyčia pagiedojo "O Kristau, pasaulio Valdove". Pakili nuotaika lydėjo perpildytą bažnyčią per visas pamaldas.

Mišių skaitymus skaitė

Julija Taorienė ir Kęstutis Civiškas. Tikinčiųjų maldas lietuvių ir anglų kalbomis skaitė parapijos mokyklos mokiniai.

Tuoju po pamaldų pradėtas koncertas. Vyskupas ir didžiulį būrį svečių kunigų labai gražiai pasitiko išsiriakavę Grandinėlių šokėjai savo eiles sujungdami iškeltomis lietuviškomis juostomis. Grandinėlių orkestras, vadovaujant J. Pažemiui, grojo skambų iškilmių maršą. Ne tik sutiktieji svečiai, bet ir visa 800 su viršum žmonių masė džiaugėsi taip dailiai pravesta sutikimo ceremonija.

Koncertą pradėjo parapi-

Parapijos mokyklos orkestras.

jos mokyklos orkestras, vadovaujant David McGuire. Jie skambiai atliko tris dalykėlius. Po to grupė CYO dainininkių, vadovaujant M. Leptic ir palydint gitaroms, padainavo tris daineles.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos kanklių ir lumzdelių ansamblis, vadovaujant A. ir O. Mikulskiams, atliko liaudies dainų ir šokių pyne.

Kanklininkės koncertuoja.

Nerijos ansamblis.

J. Carlos nuotr.

Grandinėlių šoka.

J. Carlos nuotr.

Vysk. James A. Hickey dėkoja už gražiai suruoštą parapijos šventę.

J. Carlos nuotr.

CYO dainininkės.

V. Bacevičiaus nuotr.

V. Bacevičiaus nuotr.

Grakščiosios Nerijos dainininkės, diriguojant Ritai Čyvaitei-Kliorienei ir akompanuojant Kristinai Kuprevičiutei, padainavo šešias daineles. Ramovėnų vyrų choras, vadovaujant Julijai Kazėnui, akompanuoja n t Genovaitėi Karsokienei, padainavo keletą kariškų dainų, o Studentų aidai su solistu Broniu Kazėnu publikai bene geriausiai patiko.

Kun. G. Kijauskas, S. J. pristatė garbės svečius — Jų ekselencijas vyskupus, kitus kunigus ir dar gyvus esančius parapijos steigėjus.

Koncerto programą apvainikavo Grandinėlių, vadovaujant Liudui Sagiui. Jie pašoko keletą šokių. Savo programą atlikę Grandinėlių šokėjai apdovanojo lietuviškomis juostomis vysk. Hickey ir vysk. Lyke, o vysk. Brizgiui ir kun. Kijauskui, S. J. įteikė savo veiklos nuotraukų albumus.

Programos vadovas kun. G. Kijauskas, S. J. padėkojo vyskupams ir visiems svečiams už dalyvavimą ir

programos dalyviams, kurių buvo apie 150, už jų parodytus menus. Vyskupams buvo įteiktos vertingos dovanos — mediniai kryžiai, be galo kruopštaus darbo meno kūriniai. Vyskupai trumpais žodžiais padėkojo už dovanas ir pagyrė parapiją ir taip gražiai besireiškiančius meno vienetus.

Pranešinėjo lietuviškai ir angliškai Saulė Narbutaitienė ir Algis Rukšėnas. Visa programa pravesta labai sklandžiai be lauką gaišinančių pertraukų.

Scena buvo dailiai dekoruota arch. Edv. Kersnausko sukurtais dekoracijomis ir gėlėmis.

Po koncerto buvo vaišės visiems ir nemokamai. Parapijos moterų organizacijų grupės iš suaukotų produktų pagamino skanių valgių retai sutinkamai valgytojų masei. Svetainėje tvarka ir švara rūpinosi skautai ir skautės.

Bendras įspūdis labai geras. Pripažintinas puikus veiklos suplanavimas, gera visų jėgų koordinacija ir sklandus bendradarbiavimas.

Parapija džiaugiasi sugrįžus iš ligoninės po sunkios operacijos klebonui kun. Gediminui Kijauskui, S. J., kuris, nors dar nespėjęs visiškai pasveikti, jau šios šventės metu su jam įprastu atsidėjimu ir energija skatino, rėmė ir vykdė visus šventės ruošos ir jos pravedimo darbus.

Pranas Karalius

Bostono lietuviai

VAKARAS SU RAŠYTOJU ED. CINZU

ALT S-gos rengiami Kultūriniai Subatvakariai vyksta kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį, Sąjungos namuose, 484 E. 4-ji gatvė So. Bostone. Subatvakariams rengti yra išrenkama speciali komisija, vadinama Subatvakarių komisija, kuriai jau per eilę metų pirminkauja inž. Edmundas Cibas. Savo renginiais subatvakariai įneša gražų įnašą į Bostono lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Lapkričio mėn. toks subatvakaris įvyko lapkričio 22 d. Prelegentu buvo rašytojas Edvardas Cinzas iš

Belgijos. Jo pakvietimu būti prelegentu į šį Subatvakarį pasirūpino Bostono Etnografinis ansamblis kartu su subatvakarių komisija.

Po pirm. inž. Cibo atidarymosios kalbos, apie rašytoją Edvardą Cinzą kalbėjo rašytojas Antanas Gustaitis. Gustaičio kalba visada yra mielai sutinkama, nes jis gražiu humoru tai atlieka. Taip jis kalbėjo ir šį kartą apie rašytoją Cinzą, kad rašytojas nepretenduojas į literatus, kad esąs užsispyręs žemaitis, kuris Telšiuose lankęs gimnaziją ir svajojęs būti jūrininku. Jūrininku netapo, bet karo audros jį nunešė net į Bel-

giją į anglių kasyklas. Dirbdamas kasyklose ten jis baigęs technikos institutą ir pasilikęs ten gyventi, kai tuo tarpu visi kiti to laiko išeiviai ieškojo kelių į kitus kontinentus. Cinzas, kaip Marius Katiliškis, nemokąs skaityti savo kūrinių. Tačiau rašyti pradėjęs dar jaunystėje Lietuvoje Skautų Aide ir kituose. Gavęs Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją už knygą "Brolio Mykolo gatvė". Algimanto Mackaus fondas išleidęs jo knygą "Raudonojo Arklio vasara" I-ji tomas, o dabar rašytojas baigęs ir II-ji tomas, kuris irgi bus išleistas to paties fondo.

Pats rašytojas Edvardas Cinzas prisipažino, kad jis neturi balso skaitymui, nors gal ir atrodąs stambus vyras. O be to, ir nemokąs

skaityti. Truputį keletą minučių paskaitė iš to II-jo tomo, bet sunkiai buvo girdimas jo balsas.

Etnografinio ansamblio vardu rašytojui dėkojo ir jį pasveikino ansamblio vardu G. Čepas ir ansamblis daina. Cinzas labai globojęs ansamblį praeitą vasarą, kada jie gastroliaavę po Europą.

Po oficialios dalies, kaip ir visada, vyko kavutė ir laisvi pašnekėsiai.

KONCERTAVO V. DAUNORAS

Solistas Vaclovas Daunoras turėjo koncertą Bostone lapkričio 22 d. Koncertas buvo labai geras, nes solistas savo gražiu bosu tembru džiugino visus. Tai labai geras balsas, puiki lai-

kysena ir balso valdymas puikus. Jo koncertas buvo lydimas nesustojančiais plojimais.

Solistui ne tik akompanavo, bet ir pats solo pianu paskambino Robertas Bekionis. Jie abu yra atvykę trumpam iš okupuotos Lietuvos.

• Živilė Gimbutaitė svečiavosi pas savo tėvą inž. dr. Jurgį Gimbutą, gyv. Arlington, Mass. Živilė Kalifornijos State universitete studijavo kalbas ir gavo bakaluro laipsnį, o vėliau Los Angeles universitete gavo magistro laipsnį iš literatūros. Dabar tame pačiame universitete dirba kaip asistent redaktorė.

Živilės mama, mokslininkė Marija Gimbutienė,

(Nukelta į 11 psl.)

SUTIKITE BANKĄ PASITIKĖJIMU IŠŪGDYTA.

Sutikite AmeriTrust Clevelando, tai naujas vardas Cleveland Trust, Ohio didžiausio banko.

Vardas yra naujas, bet jis paveldi 85 metų palikimą pasitikėjimo savo klientų ir Clevelando gyventojų.

Užtenkamai pasitikėjimo ryžtis plečiant banko operacijas ir pastoviai kuriant naujus skyrius Clevelando patarvimui, miestui plečiantis ir augant. "Trust for all Time" - Clevelando institucija įkurta 1914. kaip krašto pirmasis bendruomenės pasitikėjimo fondas.

Pasitikėjimo žmonėmis simbolizuoja atidant duris visiems klientams norintiems atsiti savo indėlius 1933 m. panikoje, kada daugelis Clevelando bankų užsidarė.

Pasitikėjimas Clevelando ateitimi išleidžiant virš \$55 milijonus atnaujinimui ir padidinimui savo vyriausios įstaigos miesto centre ir steigiant naujus skyrius per paskutinius 10 metų ir yra pasiryžęs tęsti toliau su naujais užmačiais.

AmeriTrust gali pristatyti naują vardą Vidurio Amerikos bankų sferoje, bet tai nėra vienos dienos sėkmės istorija.

Buvo reikalinga banko kaip Cleveland Trust

Ir reikėjo miesto, kaip Clevelandas, kad tai būtų galima.

AmeriTrust

Korp! Neo-Lithuania

šventė

Antanas Juodvalkis

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje, š.m. lapkričio 10 d., atšventė 57 metų sukaktį. Iškilmes pradėjo šv. mišiomis už mirusius ir nukankintus korporantus, tėvų jėzuitų koplyčioje. Mišias atnašavo ir pritaikintą momentui pamokslą pasakė tėvas Jonas Borevičius, SJ.

Po mišių korporantai su vėliava nuėjo prie žuvusiems už laisvę paminklo ir padėjo gyvų gėlių vainiką. Pirmininkė Vida Jonušienė tarė žodį, primindama pareigą savo tėvynei.

Po iškilnių prie laisvės paminklo, pasiskirstė į dvi grupes, nuvyko į lietuvių šv. Kazimiero ir tautines kapines, aplankė visų mirusių korporantų kapus, sukalbėdami maldele ir padėdami gėlytę. Diena pasitakė vėsi, ore skraidė snaigės ir vėjas gainiojo krentančius medžių lapus. Lankiusiųjų nuotaikos atitiko momento rimčiai.

Minėjimas buvo tęsiamas vakare Lietuvių Tautinių Namų salėje. Inešama vėliava, valdyba užima vietas prie garbės stalo, giedamas tautos himnas, pagerbiami mirusieji korporantai. Pirmininkė Vida Jonušienė primena, kad prieš 57 metus trylika ryžtingų studentų Lietuvos universitete Kaune, įsteigė Lietuvių studentų tautininkų korporaciją Neo-Lithuania ir išėjo į darbą Pro Patria. Šis šūkis rado platų atgarsį tuolaikinės studentijos

tarpe ir nemažiau reikšmingas šių dienų gyvenime. Kvietė visus jungtis po korporacijos vėliava ir dirbti darbą Pro Patria, nes pavergtą tėvynę laukia mūsų visų pagalbos.

Spalvingų ceremonijų metu giedant spalvų dainą Lietuva Brangi, junjorų magistrą Rita Zubrickaitę ir tėvūnas Algis Modestas nuėmė junjorų kepuraites, o pirm. V. Jonušienė su vyr. valdybos pirm. Cezariu Modestavičium, asistuojant arbiter elegantiarum Liūtui Dargiui, uždėjo senjorų spalvas Jūratei Tautvilaitėi ir Juozui Mikužiai bei priėmė prietaisą.

Su pakeltaisiais atsisveikino magistras R. Zubrickaitė, o

Korp! Neo-Lithuania šventės, įvykusios 1979 m. lapkričio 10 d. LTN prezidiumas, iš kairės: arbiter eleg. Liūtas Dargis, sekretorė Vilija Jakaitytė, vicepirm. Dalia Vindašiūtė, pirm. Vida Jonušienė, vyr. valdybos pirm. Cezaris Modestavičius, narė kultūriniais reikalais Valentina Mažeikienė, išdininkas Antanas Juodvalkis, junjorų magistrė Rita Zubrickaitė ir tėvūnas Algis Modestas.

Globėja S. Adomaitienė sveikina naująją senjorę Jūratę Tautvilaitę.

Pakeltieji senjorai: Jūratė Tautvilaitė ir Juozas Mikužis.

A. Plaušinaičio nuotr.

naujųjų senjorų vardu žodį tarė Juozas Mikužis. Naujuosius senjorus pasveikino V. Jonušienė, C. Modestavičius ir dr. J. Maurukas iš Clevelando.

Pirmininkė Vida Jonušienė padarė staigmeną. Iškviatusi visus valdybos narius, kultūrinę komisiją ir kitus pareigūnus, padėkojo už bendrą darbą bei talką ir kiekvienam prisegė po baltą gvazdiką. Apdovanotieji buvo tiek pritrenkti, kad nesusigriebė net tinkamai padėkoti.

Oficialioji minėjimo dalis iškilminga sueiga visiems sugiedojus Gaudeamus.

Į minėjimą susirinko apie 150 filisterių ir senjorų su savo šeimos nariais ir draugais. LT Namų šeimininko B. Kasakaičio globoje ir jo virėjų Paulių gera vakariene pasivažišinė, grojant A. Modestavičiaus vadovaujamam Neo-Lithuania orkestrui, visi dalyviai smagiai pasižoko ir praleido vadorą.

1978-79 metų valdybą sudarė: pirm. Vida Jonušienė (du term.), vicepirm. Dalia Vindašiūtė, sekr. Vilija Jakaitytė, kultūr. reik. vadovė Valentina Mažeikienė ir ižd. Antanas Juodvalkis (4 term.),

AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS
NEEDED-DAY SHIFT
• Spindle Acme Gridley
• 5 Spindle Davenport
• 5 Spindle W & S AUTO
• 2 AB-W & S Single
• Spindle Chucker
• No 4 & No. 5 Warner & Swassey
Turret Lathe
CONTINENTAL LP PRODUCTS
130 W. YORK TOWN, DALLAS, TX.
JIM CAMPBELL, 214-741-6081
(44-8)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
for all shifts to work and live in Sunny Texas. Position available for R. N.'s interested in opportunity to advance rapidly into supervisory roles. O.B., E.R., Medical/Surgical, Pediatrics, Health Supervisors. If you are looking for the opportunity to relocate plus work in a new expanded facility. Good starting salary, shift differential and liberal personnel policies & fringe benefits.
APPLY CALL OR WRITE TO:
KLEBERG COUNTY HOSPITAL
P. O. BOX 1197
KINGSVILLE, TEXAS 78363
512-592-3336, Ext. 69
(44-2)

Pirm. Vida Jonušienė pagerbia bendradarbius, prisegdama po gvazdiką. Nuotraukoje matome dalį pagerbtųjų: A. Modestą, dr. L. Kriaučeliūną, M. Valiukėną ir A. Juodvalkį.

A. Plaušinaičio nuotr.

BOSTON

(Atkelta iš 10 ps1.)

profesoriauja ir dirba mokslinį darbą Kalifornijos universitete. Jos abi gyvena Tapanga, netoli Los Angeles.

(ap)

PARENGIMAI

• Gruodžio 16 d. 4 val. p. p. Tautinės S-gos namuose Kalėdinė vakaronė su programa. Rengia Moterų Federacijos Bostono klubas.

• Gruodžio 16 d. nuo 2 val. iki 6 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliėčių Draugijos valdybos rinkimai.

• Gruodžio 31 d. Naujų Metų sutikimą rengia So. Bostono Lietuvių Piliėčių Draugija savo patalpų 3-čio aukšto salėje. Pradžia nuo 8:30 val. vakaro iki 1:30 val. ryto. Bilietai gaunami pas klubo vedėją Algį Šmitą tel. 268-9058 ir pas valdybos narius.

• Kovo 8 d. Tautinių šokių sambūrio vakaras Lietuvių Piliėčių Draugijos salėje Bostone.

• Kovo 9 d. 3 val. p. p. First & Second Church Vasiūnų sonatų vakaras.

• Kovo 23 d. Minkų radijo valandos 46 metų sukakties koncertas Lietuvių Piliėčių Draugijos salėje So. Bostone.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

STANKAITYTĖ DAINUOJA

Po didesnio pasiruošimo ir paramos, lietuvių visomenė pasiekė maloni žinia, kad operos solistės Danos Stankaitytės įdainuota plokštelė jau išvydo pasaulį ir kiekvienam yra prieinama.

Plokštelės sutiktuves įvyko 1979 m. lapkričio 25 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Komiteto pirm. Irena Pemkienė, pradėdama popietę trumpai suminėjo momentus, kaip gimė idėja ir sudarytas komitetas ėmėsi telkti lėšas, o solistė Dana Stankaitytė, talkinama muziko Alvydo Vasaičiui, pasiruošė repertuarui. Džiaugėsi plokštelės pasirodymu ir padėjo komitetui, mecenatams, rėmėjams ir plokštelę užsisakiusiems.

Tolimesnę vakarienes programą sklandžiai pravedė dr. Vitalija Vasaitienė. Apie solistę kalbėjo Chicagos lietuvių operos pirmininkas Vytautas Radžius, aptardamas solistės Danos Stankaitytės vokalinį pasiruošimą ir nueitą kelią. Džiaugėsi plokštelės pasirodymu ir linkėjo neapleisti dainos. Savo džiaugsmą išreiškė garbės konsulė Juzė Daužvardienė dar vienu ryškiu įnašu į lietuvių gyvenimą.

Solistų vardu šiltus linkėjimus perdavė Stasys Baras. Jis pastebėjo, kad šiai plokštelei pasirodyti, lemiamos itakos turėjo dvi palankios aplinkybės: arti gyvenantis ir paslaugus muzikas Alvydas Vasaitis ir veiklus komitetas, sukėlus pradinį kapitalą. Dainavos ansamblio pirm. Aleksas Smilga pasidžiaugė, kad D. Stankaitytė savo vokalinę karjerą pradėjo Dainavos ansamblyje ir iš kilo į pirmąsias dainininkes. Muzikas A. Vasaitis prisiminė didžiulius talkininkus: operos vyrų chorą bei muziką Arūną Kaminską ir pademonstravo plokštelę, perdavęs tris arijas.

Programos vedėja V. Vasaitienė perskaitė Draugo redakcijos, administracijos ir spaus-

tuvės bendradarbių sveikinimą.

Pabaigoje svarbiausioji šio vakaro kaltininkė D. Stankaitytė labai šiltais žodžiais padėjo komitetui, ypač pirm. I. Pemkieni ir muzikui A. Vasaičiui, įteikdama po plokštelę. Padėką išreiškė operos vyrų chorui, visiems talkininkams, mecenatams bei rėmėjams ir visiems šio vakaro dalyviams.

Publikai pageidaujant, solistė D. Stankaitytė, akompanuojant A. Vasaičiui, padainavo tris dainas, sulaukdamas nuoširdžių katučių.

Baigiant Draugo moderatorių dr. kun. Pranas Garšva sukalbėjo malda, prašydamas laiminti lietuvių kūrėjus ir teikiama gėrybes.

Vakarienes metu mecenatams, rėmėjams bei pirkėjams buvo įteiktos plokštelės, o solistė D. Stankaitytė autografavo. Plokštelės sutiktuves vakariene dalyvavo geri trys šimtai žmonių, parodydami solistei didelį dėmesį. Gautas vakarienes pelnas bus nukreiptas plokštelės išleidimo kaštams mažinti.

Plokštelė DANA STANKAITYTIS - sopranas, operų arijos lietuviškai; simfoninis orkestras; lietuvių operos vyrų choras; dirigentas Alvydas Vasaitis. Gaunama Chicagoje: Baltic Blossoms, Drauge, Marginiuose, Vaznelių Gift International prekyboje ir pas autore D. Stankaitis, 5823 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629, tel. 737-6696.

POVILIO KAUPO DARBŲ PARODA

Dailininko Povilo Kaupo po mirtinė dailės darbų paroda buvo atidaryta š.m. lapkričio 26 d. Jaunimo Centro Ciurlionio Galerijoje, Chicagoje. Parodą atidarė Vytautas Kasniūnas, sr., apie dailininką kalbėjo tėvas Jonas Borevičius, SJ, o apie kūrybą - dailininkas Bronius Murinas. Buvo pristatyta ir dail. Povilo Kaupo mo-

nografija, kurią redagavo Bronius Murinas.

Parodai rengti komitetą sudarė: Danutė Augienė, Danutė Barauskienė, Vytautas Mažeika, dail. Aleksandras Mačiulionis, dail. Juozas Mielulis, dail. Bronius Murinas, Bronius Siliūnas ir Vytautas Kasniūnas, sr.

Parodoje išstatyti 74 dail. Povilo Kaupo dailės darbai, daugiausiai aliejinė ir akvarelinė tapyba. Žmonių susidomėjimas šia paroda buvo didelis ir didžioji dalis paveiklų buvo išpirkta.

KNYGA IEŠKO KELIO ! SKAITYTOJUS

ALTS-gos Chicagos ir Cicero skyrių valdybų pastangom š.m. lapkričio 17 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje, buvo pristatyta 1979 m. išleista knyga - "Tautinės minties keliu".

Popietę pradėjo ir pravedė Chicagos sk. pirm. Adolfas Svažas. Apie knygos kelią į skaitytojus įdomiai papasakojo vienas iš gyvų redaktorių - Jonas P. Palukaitis. Tautininkijos istoriją ar panašią knygą išleisti buvo pakalbama ir anksčiau, bet įgyvendinti ryžosi 1973 metų valdyba. Buvo sudaryta redakcinė komisija, kuri sudarė knygos apimties planą ir pradėjo pasitarimus su autoriais. Buvo manoma knygą išleisti per du-tris metus, bet neturint archyvų ir ne galint pasinaudoti tiesioginiais šaltiniais, teko ieškoti kitų būdų reikiama medžiagai papildyti ir tai pareikalavo daugiau laiko. Be to, keitėsi redaktoriai, tai irgi prisidėjo prie knygos suvėlinimo. Daug darbo įdėjo a.a. prof. dr. Jonas Puzinas, ne tik parašęs ilgą straipsnį, bet derinęs kitų autorių darbus. Paminėjo daug darbo įdėjusį prof. dr. Juozą Jakštą ir kitus.

Nors knygos pasirodymas užtruko, bet ALTS-ga gali didžiulius šiuo leidiniu, nes kitos organizacijos neįstengia panašios knygos išleisti. Straipsnių dokumentavimą labai trukdė nepasiekiami archyvai, bet buvo padaryta viskas, kad knyga turėtų istorinę vertę ir patikimumą.

Diskusijų metu iškilo spaudoje pasirodžiusios pastabos vienu kitu knygoje paminėtu klausimu. Į jas atsakinėjo knygos redaktorius J. Palukaitis, M. Valiukėnas ir A. Juodvalkis.

A. Svažas padėjo redaktoriui J. Palukaičiui už "Tautinės minties keliu" knygos pristatymą ir apgailestavo, kad mažokai susirinko knygos mylėtojų. Tikrai, ar neįprastas laikas (šeštadienio popietė), ar per mažą informaciją (Dirvoje ir paskutinę savaitę Margutyje), ar per didelis Chicagoje renginių krūvis sulaukė žmones nuo gausios dalyvavimo. Si knyga yra verta didelio dėmesio, nes čia sukoncentruota tautinės srovės daugelis istorinių momentų.

"Tautinės minties keliu" knygą išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga 1979 metais. Parduodama po \$12.50 (kaina nepažymėta). Knyga gaunama pas platintojus, Dirvoje ir ALTS-gos valdyboje: A. Mažeika, 13055 Mindanao Way, Marina Del Rey, Ca. 90291

CHICAGOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ NAMŲ NARIAMS

Baigiant 1979 metus, Chicagos Lietuvių Tautinių Namų direktoriai ir valdyba sveikina visus namų narius, jų šeimų narius ir artimuosius, o taip pat visus LTN rėmėjus bei talkininkus. Visiems linkėdami gerų, malonių šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių, kaip lygiai sėkmingų ateinančiųjų metų!

Ta pačia proga pranešama, kad ir šįmet įprastine tvarka Lietuvių Tautiniuose Namuose rengiamos Kūčios, sekmadienį, gruodžio 23 d. 4 val. p. p. šiose šeimyniškos Kūčiose kviečiami dalyvauti visi LTN nariai, jų šeimos ir artimieji. Auką \$8.00 už asmenį. Kūčių vakaro programą maloniai sutiko atlikti: Jūratė Tautvilaitė, Danutė Mikužienė, Ramunė Tričytė... Giesmių ir muzikinės dalies vadovas — Antanas Kalvaitis.

Prašoma vietos iš anksto rezervuoti ir pinigus sumokėti Broniui Kasakaičiui, tel. 778-7707 (7150 South Spaulding Ave.).

1980 Naujų Metų sutikimas rengiamas Lietuvių Tautiniuose Namuose. Rengėjai: LST Korp! Neo-Lithuania Chicagoje ir Lietuvių Tautiniai Namai. Sutikimas-balius — gruodžio 31 d. (pirmadienį), 8:30 val. vak. Baliuje gros Neo-Lithuanų orkestras, vedamas Algio Modesto. Dalyvio auką \$20.00 asmeniui (įėjimas, šilta vakarienė, gėrimai). Vietas rezervuoti ir pinigus įmokėti, prašoma ne vėliau gruodžio 26 d. Broniui Kasakaičiui, tel. 778-7707 (7150 So. Spaulding Ave.) arba Mečiui Valiukėnui, tel. 434-7270 (5958 So. Troy St.).

• Solistė Roma Mastienė, pakviesta Romos Katalikų Federacijos, gruodžio 4 d. išvyksta šešioms savaitėms į Australiją, kur ji koncertuos Adelaidėje, Melbourne, Camberroje ir kt. lietuviškose kolonijose. Solistė išvyksta gerai pasiruošusi su puikia, klasikine programa. Lapkričio 24 d. vakarą, Romos ir Viktoro Masčių draugai suruošė netikėtą staigmeną — solistei Romai išleis tuves. Susirinkę draugai palinkėjo jai laimingos kelionės ir sėkmingų koncertų.

• Dr. Gintaras Čepėnas, baigęs teisės mokslus 1977 m. daktaro laipsniu, porą metų vertėsi privačia advokato praktika, o dabar Chicagoje Marquette parko lietuvių kolonijoje atidarė savo advokatūros įstaigą: 2649 W. 63rd Street, Tel. 776-5162 arba 776-5163.

Naujasis advokatas pasiūlys teisiniuose klausimuose pagelbėti lietuviams.

MOLD MAKER (JOURNEYMAN) PANTOGRAPH OPERATOR MOLD DESIGNER

TOP WAGES
MODERN AIR CONDITION SHOP
Paid Medical-Dental-Prescription
Paid Holidays and Vacation.
TROY MOLD INC.
36353 GROESBECK
MT. CLEMENS, MICH.
S. OF METRO PKWY (48-49)

WANTED EXPERIENCED SURFACE GRINDERS 2 year or more experienced CENTERLESS GRINDERS With more than 1 year experience

Call 313-561-1770 (48-51)

Journeyman or 1st Class Skilled
HORIZONTAL BORING MILL
OPERATOR
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Top rate \$13.00 per hour if qualified. All benefits. Air conditioned shop. Livonia-Plymouth area.
BUCKINGHAM TOOL
11915 Market Street
Livonia, Mich. 48150
313-591-2333 (48-51)

OPPORTUNITY FOR JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS
LATHE & MILL OPERATORS
Full or part-time for Manual and NC machines. Excellent pay, Blue Cross & Blue Shield, Dental and major Medical insurance.
MCG MACHINE COMPANY
15220 Common Rd.
Roseville, Mich. 48066
313-771-4798 (45-1)

TOOL & DIE AND GAUGE MAKERS

Minimum experience 5-8 years, a long program, area rates, excellent fringe benefits.

CALL BETWEEN 1 TO 3:30 P.M.
H & H INDUSTRIES
2801 Wilmington Pike
Dayton, Ohio 45419
513-294-7575

An Equal Opportunity Employer (45-47)

BORING MILL DeVLIEG

\$1 NIGHT SHIFT
PREMIUM

Journeyman or prove 4 years DTA shop, full benefits.

Turner Bros.
2625 Hilton Rd., Ferndale, Mich.

48220

(313) 544-2456

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metu su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

A. A. SKAUTININKAS DR. POVILAS ŠEPETYS

Detroito lietuvių visuomenė skaudžiai pergyveno lapkričio 7 d. sužinojusi apie dr. Povilo Šepetys mirimą. Dr. Povilas Šepetys buvo nuosaukis, taktiškas, blivus, geros širdies, švelnus ir rūpestingas savo šeimoje, su draugais, organizacijose ir su savo gausiais pacientais. Turėjo daug draugų, todėl su juo atsisveikinti į C. Steponausko koplyčią šermenų dienomis rinkosi gausiai žmonių.

Sekmadienį, lapkričio 11 d. vakare Detroito skautai suruošė platesnio masto suvelioniu atsisveikinimą. Kun. Povilui Diliui iš Chicagos atskaičius maldas, pats pirmasis atsisveikino ir šeimai užuojautą pareiškė Providence ligoninės gydytojų ir savo vardu dr. J. Weidner. Po jo lietuvių gy-

dytojų vardu dr. O. Vaitas, Gabijos ir Baltijos skautų tuntu vardu sktn. J. Jurgutis, ALR Klubo "Lietuvių Balsas" ir LŽS-gos Detroito skyriaus vardu Stasys Garliauskas, Ramovėnų ir karių veteranų vardu Stasys Šimoliūnas, DLOC-ro vardu Antanas Sukauskas, Lietuvių Fondo Tarybos, LB Krašto pirmininko ir LB Detroito apylinkės vardu Vytautas Kutkus, Lietuvių Namų Draugijos vardu dipl. teis. Marijonas Šnapštys, Balfo vardu j. sktn. Jurgis Baublys. Buvo paskaitytos ir raštu prisiųstos užuojautos. Atsisveikinimą pravedė s. Jonas Asminas.

Atvykdama garbės sargyba atnešė: skautininko kakloraištį, skautų ordiną ir iš rūtų nupintą sutartinį skautų ženklą "Nuėjau-namo"! Garbės sargybą nešė: Baltijos tunto skautininkai ir skautai Vyčiai,

Grupė detroitiečių Lietuvių Fondo tūkstantininkų, kurių tarpe yra ir a. a. dr. Povilas Šepetys. Pirmoje eilėje: J. Jokūbaitienė, M. Bajorūnienė, V. Šepetienė, O. Briedienė, S. Urbonienė, N. Šnapštienė. Antroje eilėje: M. Jokūbaitis, M. Šnapštys, J. Butkus, a. a. dr. P. Šepetys, J. Briedis, dr. L. Bajorūnas ir inž. V. Urbonas.

Gabijos tunto skautininkės, ir lietuviai gydytojai. Sargybos vedėjas vs L. Heiningas, vėliavininkas j. s. J. Baublys. Akademija baigta visiems sugiedant Vakarinę giesmę, kuri skautų stovykloje palydi į poilsį.

Dr. Povilas Šepetys gimė 1917 m. spalio 15 d. Švilpiškių vienk., Biržų valsč. Baigęs Biržų gimnaziją įstojo į karo mokyklą ir

1939 metais baigęs buvo pakeltas į jaun. ltn. laipsnį ir paskirtas į 1-mą D.L.K. Gedimino pulką Ukmergėje. Su 1-mu D.L.K. Gedimino pulku įvygiavo į Lietuvos sostinę Vilnių.

Karo audrų išblokštas gyveno Vokietijoje. 1954 metais baigė Muencheno universitetą ir ten apgynęs dizertaciją gavo medicinos daktaro laipsnį. Atvykęs į Detroitą ir atlikęs intership senoje Providence ligoninėje, dirbo Kiefer ligoninėje, o 1957 m. pradėjo privačią medicinos praktiką lietuvių ir amerikiečių tarpe.

Labai mylėjo jaunimą. Skautų vykstančių į stovyklas patikrindavo sveikatą ir už tai nieko neimdavo ir pats apmokėdavo slaugėms už viršvalandžius. Gydytojavo skautų stovyklose Rake, stovyklų ligonines aprūpindavo vaistais ar padengdavo vaistų bei kitas išlaidas. Buvo skautas, gyvenęs po Dievo, Tėvynės ir artimo meilės vėliava. Rėmė skautus aukomis, darbu, dalyvaudamas skautų tėvų komitete dirbo skautų globos darbą, buvo Baltijos skautų tunto narys, skautininkas ir skautų Vytis, apdovanotas skautų sąjungos ordenais. Taip pat jo visa šeima skautai ir skautės. Aukodavo abiem tuntams (Gabijos ir Baltijos) po šimtinę kaip kalėdinę dovaną. Savo aukomis rėmė ir skautybės fondą, o Lietuvių Fondui įnešė net tūkstantinę. Buvo Balfo narys ir dosniai rėmė jį. Rėmė jis ir visas Lietuvos laisvinimo reikalais rūpinančias organizacijas.

Lapkričio 12 d. po pamaldų St. Paul's Amerikos Lutheranų šventovėje, ilgos automobilų vilkstinės, buvo nulydėtas į Grand Lawn kapines amžinam poilsiui.

Nuliūdime liko: žmona Vanda, duktė Asta, sūnūs Arvydas ir Mantvydas, brolis Petras su šeima, dėdė Vilius ir jo žmona skautininkė Bronė Variakojai.

PAMINĖTA LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Pagrindinis Lietuvos kariuomenės šventės paminėjimas buvo atliktas šv. An-

tano parapijoje, lapkričio 25 d. šv. mišias už žuvusius dėl Lietuvos laisvės karius atnašavo ir šventei pritaikintą pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. Mišiose dalyvavo: birutietės, ramovėnai, šauliai, parapijiečiai ir svečiai iš kitų parapijų ir Kanados. Mišias užbaigus sugiedotas Lietuvos himnas.

Paminėjimas-akademija pravesta parapijos kavinėje. Atidarė St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas Vincas Tamošiūnas ir programai praversti pakvietė savanorių ats. mjr. Kazimierą Daugvydą. Šiai šventei paruoštą invokaciją sukalbėjo kun. A. Babonas.

Metų bėgyje detroitiškiai neteko šių karių: Jono Riaubos, Vinco Misiulio, Juozo Tamošiūno ir Juozo Karpaus. Buvo pristatyti Detroito gyvenantieji savanoriai ir kai kurie ramovėnai: J. Augaitis, P. Bliūdžius, T. Čiunka, DK, P. Koncė, K. Mykolaitis, F. Motuzas, St. Šimoliūnas, J. Šepetys, K. Spakauskas, B. Tatarūnas, V. Tamošiūnas, V. Alantas, J. Bujauskas, V. Kutkus, M. Šnapštys. Birutietė Kristina Daugvydienė ir šaulė Adelė Poderienė, jiems prie krūtinės prisegė lietuviškų spalvų rožytes.

Gera paruoštą ir įdomią paskaitą "Lietuvės moters vaidmuo nepriklausomybės kovose" skaitė Stefanija Kaunelienė, išskeldama lietuvių moteris ir jų atliktus darbus.

• **Lietuvių Namų Draugijos** susirinkimas šaukiamas gruodžio 9 d. 12:45 val. Lietuvių Namuose, 3009 Tilman St. Susirinkimas labai svarbus ir visi nariai turėtų dalyvauti, nes ten bus svarstomi ir namų pardavimo reikalai.

• **Stasys Bartkus** per Dirvos bendradarbį Antaną Grinių pratesė metams Dirvos prenumeratą ir įteikė Dirvos pagerinimui auką 7 dol.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

ENGINEERS

AT SCHLUMBERGER

- Don't wear suits and ties
- Don't shuffle papers and answer phones
- Don't sit at desks
- Do work outdoors
- Do take charge
- Do make decisions
- Do face many challenges
- Do bear heavy responsibilities
- Do operate sophisticated electronic equipment
- Do record information on oil and gas wells
- Do interpret this information
- Are their own bosses
- Are searching for tomorrow's energy
- Are not afraid of long hours.

THIS JOB IS NOT FOR EVERYONE — BUT IT COULD BE IDEAL FOR YOU!

Schlumberger, the world leader in Electronic Well Logging has immediate career opportunities for the individual with a degree in Electrical or Mechanical Engineering or Physics, outstanding scholastic record, 0-3 years work experience, and U.S. citizenship.

If you want to be involved in the search for tomorrow's energy, this JOB IS FOR YOU!

OPENINGS IN TEXAS & LOUISIANA

(Call Collect) (713) 658-9223 Ext. 34
Two Allen Center, Suite 2900,
1200 Smith St., Houston, Texas 77002
4-Year Degree Required!

POSITIONS ALSO OPEN IN CANADA
FOR CANADIAN CITIZENS

Schlumberger

Schlumberger Well Services

An Equal Opportunity Employer M/F

Engineer

TUBE BENDING ENGINEER

HITCO is seeking a tube bending engineer with solid experience in tube bending operations. The engineer we're seeking will direct all tube bending activities at our important Atlanta facility.

HITCO specializes in precision forming and tight radius bending of stainless and carbon steels. If you have 3-5 years of shift-supervisory experience and are looking for an excellent salary and benefit package and want to grow with an industry leader please submit your resume with salary history to:

HITCO

A Subsidiary of ARMCO
Hank Turner

HITCO

Insulation and
Tubular Products
2302 Marietta Blvd.
Atlanta, GA 30318

Equal Opportunity Employer
M/F/V/M Affirmative Action Employer.

ALUMINUM EXTRUSION

PRESS SUPERINTENDENT

Due to growth and expansion, major subsidiary of NYSE listed company has an immediate opening for someone to head up a one press, captive operation. Should have a complete knowledge of aluminum extrusion and press maintenance. We are located in a suburb of a major southwestern city.

For immediate consideration, please send your resume marked Personal and Confidential to Mr. Bud Mason:

GENERAL
ALUMINUM CORP.

P. O. Box 34221
Dallas, Texas 75234

(45-1)

FOREMAN

A growing manufacturer of heavy electrical equipment in the S.E. suburbs has an opening for a foreman with exp. in machining and heavy fabrication. Experience with large VBM's essential and heavy welding experience a plus. Excellent benefits and salary commensurate with experience. Call Mr. Moskin at 662-8484 for appl.

Equal Opportunity Employer M/F

Florida

PAMINĖTA
KARIUOMENĖS
ŠVENTĖ

Atlanto pakraščio šaulių kuopa Aušra, lapkričio 17 d. suruošė Lietuvos kariuomenės atsikūrimo 61 metų sukakties minėjimą, Fort Laudardale. Į minėjimą atsilankė šaulių ir svečių apie 100 asmenų. Minėjimą atidarė dr. K. Pautienis. Amerikos himną sugiedojo E. Mateus-Liutermozaitė.

Turiningą ir prasmingą apie Lietuvos kariuomenės atsikūrimą paskaitą skaitė, iš St. Peterburgo Kalantos šaulių kuopos pirmininkas dail. J. Juodis.

Šaulių Sąjungos garbės narė K. Kodaitienė skaitė savo eilėraščius apie Lietuvos savanorius ir partizanus. Dr. K. Pautienis susirinkusiems minėjimą pristatė kai kuriuos svečius. Daug nusipelnusio Lietuvai ir kariuomenei buv. ministro gen. K. Skučo žmoną, Sučienę, jo dukrą Birutę Sidzikauskienę, plk. Liutermozos našlę Oną, inž. Urbūtį, Strazdą, šaulius Kapčius ir Mozaliauskus, kurie yra daug pasidarbavę šaulių veikloje. Pabaigoj buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Kuopos pirm. Vitkus padė-

kojo visiems už suruošimą minėjimo, svečiams už gausing atsilankymą.

Gruodžio 13 d. 2 val. Miami Lietuvių Klube, šauliai ruošia Lietuvos partizanų veiklos minėjimą. Paskaitą skaitys V. Bražėnas. (kp)

MIRĖ E. UNGAR

Spalio 29 d., po sunkios vėžio ligos mirė, Floridoje, Lauderdale, Dirvos skaitytojas ir šaulys E. Ungar. Velionis Clevelande išgyveno apie 20 metų. Paliko dideliame nuliūdime žmoną Eleną, sūnų Armin ir 2 seseris.

Laidotuvių namuose šaulių vardu atsisveikino dr. Pautienis ir bendruomenės pirm. Urbutis.

Experienced
Combination

FITTER/WELDER/BURNER

Must be able to read blueprints and fit material to specifications. Must be able to weld in any position and burn.

Call 313-849-1200, Ext. 267

L. Alley

WHITEHEAD & KALES

58 HALTINER

RIVER ROUGE, MICH. 48218

An Equal Opportunity Employer (41-50)

Lietuvių grožio salonas
SILVER SHEAR — Hair
Fashion, 687 East 185 St.,
Cleveland, Ohio 44119, tel.:
486-4240.

DESIGN ENGINEER SUN BELT LOCATION

Medium sized automotive air conditioning company has an immediate opening for position of high visibility. Requires BSME with 5 years experience in Design Engineering, ideally in consumer type design. Additional experience in Plastic Design, Injection Mold, Vacuum Form, Blow Mold Fabricated Parts, Heat Transfer etc. helpful. For immediate consideration forward resume with salary history to:

Gerald A. Lortie, Vice President
DPD Manufacturing Co., Inc.

P.O. Box 18327
San Antonio, Texas 78218

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį
lietuvį kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

for all shifts to work and live in Sunny Texas. Position available for R.N.'s interested in opportunity to advance rapidly into supervisory rates. O.B., E.R., Medical/Surgical, Pediatrics, Health Supervisors. If you are looking for the opportunity to relocate plus work in a new expanded facility. Good starting salary, shift differential and liberal personnel policies & fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE TO:

KLEBERG COUNTY
HOSPITAL

P. O. BOX 1197
KINGSVILLE, TEXAS 78363
512-592-3336, Ext. 69

(44-2)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$100
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$100
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$100
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$100
72 mėnesiams

8% įnešus \$100
96 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/2%)

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/2%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS. Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street

481-8552

32800 Center Ridge Road 779-5915

13515 Euclid Ave.
681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

ESLIC

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

TUNTININKŲ KONFERENCIJA

Pirmoji LSS Tuntininkų Konferencija įvyko š.m. lapkričio 23-25 d.d. prie Clevelando, Beaumonto stovyklavietėje, dalyvaujant abiem Vyriausiems Skautininkams - v.s. Irenai Kerelienei ir v.s. Vytautui Vidugiriui. Programą vedė v.s. Česlovas Kiliulis ir v.s. Laima Kiliulienė.

Konferencijoje dalyvavo Toronto, Rochesterio, Omahos, New Yorko, Los Angeles, Hamiltono, Detroito, Clevelando Chicagos ir Bostono vienetų vadovai ir atstovai - viso per 60 asmenų.

Skautiška programa, ypatingai gerai paruošta ir pavyzdinai vedama, užpildė turėtą laiką su kaupu. Salia to - jaukus 'susipažinimo' vakaras, Clevelando Skautininkų Draugovės 'lauktuvės' naktiečiam nuotaikingas laužas ir ... per nelyg greitai išpūdinga I-sios Tuntininkų Konferencijos uždarymo sueiga.

Zaibu praskriejęs savaitgalis paliko turiningą įnašą vadovų paruošimo eigoje. Išsamiai pertiekta kondensuota informacija, konkretūs pavyzdžiai bei pratimai ir, pagaliau sudarytas konspektas tuntininkams, davė tvirtą atramą tolimesniai darbui ir planavimui.

Turbūt maloniausia padėka ir įvertinimas rengėjams ir programos vedėjams už įdėtą pastangą ir darbą - yra entuziastingas dalyvių pageidavimas, kad konferencijos būtų ruošiamos ne rečiau kaip kartą į metus!

Vietovės parūpinimas ir dalyvių priėmimas buvo v.s. V. Jokūbaitio atsakomybėje.

Pirmosios tuntininkų konferencijos, įvykusios š. m. lapkričio 23-25 d. prie Clevelando, dalyviai su vyr. skautininkais Vytautu Vidugiriu ir Irena Kereliene (vidury) ir programos vedėjais J. Garlos nuotr.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMUI PRAEJUS

LKVS "Ramovė" Clevelando skyrius kiekvienais metais suruošia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą su paskaita, menine programa, vaišėmis ir šokiais. Šiais metais minėjimas įvyko lapkričio 10 d. Lietuvių namų salėje.

Skyriaus pirm. Vytautas Stuogis, atidarydamas minėjimą, paprašė svečių atstojimo pagerbti dėl Lietuvos laisvės žuvusius kariuos, partizanus ir visus kitus, kurie vienu ar kitu būdu, paaukojo savo gyvybę dėl Lietuvos laisvės. Birutiečių draugijos pirm. J. Budrienė, padedant ramovėnų skyriaus vicepirm. E. Pranckui, prisegė birutiečių paruoštus savanoriams kūrėjams ir skyriaus garbės nariui Pranui Maineliui pagerbimo ženklus. Po to skyriaus pirm. susirinkusiems svečiams pristatė vakaro pagrindinį paskaitinimą

ką kpt. Juozą Kubiliūną, kuris gerai paruoštojo kalboje, kalbėjo kę Lietuvos karys davė Lietuvai.

Po jo kalbos sekė meninė dalis, kuria atliko ramovėnų vyrų choras, vadovaujamas muziko Juliaus Kazėno, akompanuojant G. Karsokienei.

Svečiams prie stalų besivašinant, skyriaus vicepirm. V. Jokūbaitis pravedė loteriją. Bilietus platino O. Jokūbaitienė ir A. Miškinienė.

Skyriaus valdyba dėkoja vakaro kalbėtojai J. Kubiliūnui už pasakytą gražią ir turiningą kalbą, meninės programos atlikėjams ramovėnų vyrų chorui, jo vadovui Juliui Kazėnui ir akompaniatoriui G. Karsokienei, birutietėms už paruoštus savanoriams kūrėjams ženklus, skyriaus garbės narei Irenai Plechavičienei už dovanotas rožių valsui rožes, Jakubs and son už piniginę auką 25 dol., Petriui Tamulioniui 12 dol. ir Bogomier Kuhar 12 dol.

Loterijai fantų aukotojams, J. Stuogienei aukosiai birutiečių vardu, Br. Tarutienei, Superior Savings Association, V. Degučiai, A. ir T. Vedegiams senj., vakaro šeiminkėm, p.p. Smelstoriams, A. ir R. Petrauskams, Ohio Body savininkui J. švarcui, O. Jokūbaitienei, Lithuanian American Citizen Club, Petriui Vyšniauskui, Jadvygai Budrienei ir Vytautui Jokūbaitiui — sūnui, už padėjimą V. Skirpstui bare. Didelė padėka visiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie taip gražiai pavykusio Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo.

E. Pranckus

• **Dr. Viktoras Stankus** gruodžio 9 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto per TV 3 kanalą kalbės apie nepagrįstą lietuvių kaltinimą Holocausto filme, o dr. kun. Pugevičius kalbės apie žmogaus teises.

• **Naujų Metų sutikimą** Clevelande rengia LB apylinkė Lietuvių Namų didžiojoje salėje gruodžio 31 d. Stalus užsisakyti pas J. Malskį tel. 486-9165.

• **Pranas Karalius**, buvęs clevelandietis, skautų veikėjas, ramovėnas ir aktyvus LB narys, prieš metus išsikėlęs su šeima gyventi į Virgin Islands, buvo atvykęs į Clevelandą, dalyvavo tuntininkų konferencijoje, DMNP parapijos šventėje ir tarėsi su Ramovės cv spaudos reikalais.

FITTERS

Experienced in plate, tank and structural fabrication. Must be able to read and interpret blueprints and work independently. \$8.38 per hour, plus cost-of-living and shift premium with company paid Blue Cross, vacation and insurance.

Only qualified applicants need apply.

**PATERSON-LEITCH
COMPANY**
900 East 69th Street
Cleveland, Ohio 44103

An Equal Opportunity Employer M/F (48-49)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

GINTARO VALGYKLOJE

877 East 185th Street

Tel. 531-2131

**Bus pardavinėjami
DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI
kaip Kalėdų dovana**

Ši sekmadienį

nuo 11:00 v. ryto iki 3:30 v. p. p.

bus duodami sekmadieniniai lietuviškų patiekalų pietūs:

Kopūstų sriuba
Silkės
Zrazai
Cepelinai
Karbonadai
Balandėliai
Virtiniai
Viščiukas
ir visi priedai.

(Su šiuo kuponu sekmadieniais, gruodžio mėn. vienam asmeniui nuolaida 50 c.).

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

DIRVA

Vilties Draugijos pirmininkui

DR. DANIELIUI DEGĖSIUI

ir jo šeimai, mylimai motinai MARIJAI
DEGĖSIENEI Lietuvoje mirus, reiškiamo
nuoširdžią užuojautą

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Valdyba

DR. DANIELIUI DEGĖSIUI

ir šeimai, mirus jo mylimai MOTINAI, reiškiamo
nuoširdžią užuojautą

Vytautas ir Salomėja
Janulaičiai

A. A.

MARIJAI DEGĖSIENEI

Lietuvoje mirus, Dr. DANIELIŲ DEGĖSŲ ir
šeimą nuoširdžiai užjaučiame

Stasys ir Irena
Giedrikis

Mylimai Motinai

A. A.

MARIJAI DEGĖSIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnui Dr. DANIELIUI
DEGĖSIUI ir šeimai, ir visiems artimiesiems
reiškiamo giliausią užuojautą

Felicija ir Juozas Jasinevičiai
su šeima

DR. DANIELIUI DEGĖSIUI

ir jo šeimai, Lietuvoje mirus mylimai MOTI-
NAI, nuoširdžią užuojautą reiškia

V. Ramonas
K. Ramonas

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJA

Į Lietuvų Rašytojų Draugijos premijos komisiją įeina Algirdas T. Antanainis, Povilas Gaučys, Nijolė Jankutė-Užubalienė, Marija Saulaitytė - Stankuvienė ir Julijai Švabaitė-Gylienė.

Komisija vertins 1979 m. literatūrines knygas. Autoriai ar leidyklos prašomi po 5 egzempliorius savo knygų atsiųsti iki 1980 m. sausio 31 d. šiuo adresu: P. Gaučys, 835 S. Grant St., Hinsdale, Ill. 60521. Premija turi būti paskirta iki ateinančių metų kovo 10 d. Premijos mecenatas — Lietuvų Fondas.

• Inž. Algis Sperauskas, LTS pirmininkas, savo firmos tarnybiniiais reikalais komandiruotas į Blumington, Ind.

• JAV senatorius Robert Dole, įtakingas Senato užsienio komisijos narys ir kandidatas į JAV prezidento postą, pakvietė inž. Algimantą Gečį ir Aušrą Zerr įeiti į jo sudaromą tautinių — etninių reikalų patariamąją komisiją.

• Genovaitė ir Henrikas Bitėnai, gyv. Elizabeth, N. J., vietoj siuntinėjimo šventinių atvirukų, atsiuntė Dirvai auką, sveikindami gimines ir pažįstamus su šv. Kalėdoms ir linki laimingų Naujų Metų.

• S. Jauniškytė, gyv. Vokietijoje, paskutiniu metu sunkiai serganti, dėkodama už Dirvą, atsiuntė stambesnę auką.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auką Dirvą parėmė šie skaitytojai:

P. Petrušaitis, Racine20.00
E. J. Šišai, Glendale10.00
Br. Basiulis, Long Beach 5.00
P. Matulionis, Sturgis 2.00
L. Kirkus, Palos Hills .. 5.00
K. Jankūnas, Lodi 5.00
A. Atkočaitis,
Dearborn Hts. 5.00
J. Austra, Baltimore10.00
J. Šepetys, Detroit10.00
M. J. Jason, Greenwich ..25.00
L. Meilus, Warren 5.00
A. S., Coral Gable 1.00
V. Petukauskas, Cleveland 5.00
A. Gilvydis, Detroit 5.00
J. Janulevičius, Livonia 2.00
P. K. Skirmantas,
Glendale20.00
J. Nesavas, Detroit 5.00
R. Česonis, Cinnaminson 5.00
J. Vaičys, Albion 3.00
A. Lapšys, Bloomfield ..25.00
A. Mackuvienė, Euclid ..25.00
J. Garla, Cleveland25.00
Ig. Serapinas, Chicago .. 5.00
R. Guzulaitis, Speedway 10.00
A. Bliudžius, Southfield 10.00
L. Ramančionis,
Woodhaven 5.00
J. Matulevičius,
Worcester15.00
J. Naujokaitis, Cleveland 10.00
A. Vakselis,
Richmond Hill20.00
V. Žmuidzinas, Rochester 3.00
K. Vėlyvis,
North Madison 5.00

J. Andrašūnas, Chicago 10.00
B. Elsbergas, Brigantine 10.00
A. Ragelis, Gulfport 5.00
B. Steponis, Seven Hills 10.00
V. Zdany, Wethersfield 15.00
H. Gontar, St. Louis 5.00
Pr. Kašiuba, Lisle10.00
St. Cenkus,
Howard Beach10.00
R. Mačionis, Southgate .. 5.00
M. Itomlenskis, Cleveland 5.00
Dr. E. Jansonas,
Osterville10.00
J. Gudėnas, Euclid10.00
Br. Selenienė, Manchester 5.00
K. Ralys, Cleveland 5.00
K. Bačauskas,
Woodhaven10.00
Dr. St. Jankauskas,
Rocky River20.00
K. Tirva, Ormond Beach 10.00
V. Numgaudas, Chicago 5.00
R. Tamulionis,
Birmingham 7.00
V. J. Ramunai, Euclid10.00

Dr. P. Pamataitis,
Santa Monica 7.00
K. Balaišis, Cleveland .. 3.00
A. Raulinaitienė,
South Euclid 5.00
S. Lukoševičius, Chicago 10.00
J. Bajorinienė, Waterbury 5.00
V. Aukštuolis, Munster ..10.00
J. Stelmokas, Lansdowne 5.00
G. Taoras, Cleveland 5.00
Dr. VI Bložė, Strongsville 20.00
A. Krinickas, Maspeth .. 5.00
J. Okunis, Flushing10.00
J. Matiukas, Woodhaven 3.00
D. Kižys, Cleveland 2.00
V. Jokūbaitis, Cleveland 10.00
Pr. Stankus, Hartford .. 5.00
K. Trečiokas, Union25.00
G. Lekšas,
Western Springs 2.00
J. Čyvas, Cleveland 5.00
P. Mitalas, Jacksonville .. 5.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Mylimai mamytei

A. A.

MARIJAI DEGĖSIENEI

Lietuvoje mirus, jo sūnui Dr. DANIELIUI
DEGĖSIUI ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžią
užuojautą

M. O. Naumanai

A. A.

ANTANINAI PUŠKORIENEI

mirus, dukterims ANTANINAI ir IRENAI,
sūnums PRANUI, dr. VIKTORUI, JONUI ir
JUOZUI ir jų šeimoms, gilią užuojautą
reiškia

Edvardas ir Joanna
Stepai

Vienerių metų mirties sukaktis.

A. † A.

BENEDIKTA

MISLIAUSKIENĖ-BARŪSEVIČIŪTĖ

mirė 1978 m. gruodžio mėn. 23 d. 6 val. vakare, Fitzgerald Mercy ligoninėje Darby, Pennsylvania. Palaidota 1978 m. gruodžio 28 d. šv. Petro-Povilo kapuose, Springfield, Pennsylvania.

Artėja vieneri liūdesio metai, kaip Visagalis Viešpats Dievas pasikvietė ją pas save, atskyrė iš mūsų tarpo ir paėmė į savo amžinąjį prieglobstį.

Už a. a. Benediktos sielą šv. Mišios bus atnašaujamos 1979 m. gruodžio mėn. 23 d. šiose šventovėse: šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje Philadelphia, Pa. 10:30 ryte. Lietuvų šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje, Romoje. šv. Antano bažnyčioje, Kretingoje, Lietuvoje. Marijonų vienuolyne, Chicagoje 9:00 val. ryte. Lietuvų Pranciškonų šv. Kazimiero vienuolyne, Brooklyn, N. Y. St. Francis Monastery Lorreto, Pennsylvania, 10:00 val. ryte. Fitzgerald Mercy ligoninės koplyčioje, Darby, Pennsylvania, 12:00 val.

Gimines ir artimuosius prašau a. a. Benediktą prisiminti savo maldose.

Skausmo prislėgtas vyras

Henrikas ir artimieji